

ARTICLE 19

လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော် ပြောဆိုခြင်း၊
မီဒီယာလွတ်လပ်မှုနှင့်
မြန်မာ့ရွေးကောက်ပွဲ

Free expression, media freedom and 2015 elections in Myanmar

Content

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၏ အရေးပါမှု Freedom of Expression.....	2
လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း နှင့်မီဒီယာ Freedom of Expression and the Media	6
ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှုများနှင့် ဗဟုဝါဒ Regulation and Pluralism	6
နိုင်ငံရေးတွင်ပါဝင်ခွင့်နှင့်မဲပေးပိုင်ခွင့် Right to Political Participation and to Vote.....	9
ရွေးကောက်ပွဲ ကာလအတွင်းလွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း၏အရေးပါမှု The Importance of Freedom of Expression during Elections	10
အသံလွှင့်မီဒီယာတွင်သတင်းတင်ပြပုံအမျိုးမျိုး Different Types of Coverage in the Broadcast Media.....	13
သတင်းနှင့်လတ်တလောဖြစ်ရပ်အစီအစဉ်၏ မျှတမှုနှင့်ဘက်မလိုက်ခြင်း Balance and Impartiality in News and Current Affairs Programming	15
မီဒီယာကိုတိုက်ရိုက်ရယူသုံးစွဲခြင်း Direct Access to the Media.....	16
ထင်မြင်ယူဆချက်ဆန္ဒသဘောထားကောက်ယူခြင်းနှင့် နှုတ်ဆိုတိရစ္ဆာန်သော ရွေးကောက်ပွဲကြိုကာလ Opinion Polls and the pre-Election Period of Silence	19
ရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်းအများပြည်သူပိုင်မီဒီယာ၏အခန်းကဏ္ဍ The Role of Public Media during Elections.....	21
ရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်း မီဒီယာများကိုထိန်းကျောင်းမည့် အဖွဲ့အစည်းများ Bodies Regulating the Media During Elections	24
ကိုယ်တိုင်ထိန်းကျောင်းခြင်းကပ်ခြင်းနှင့် ပညာရှင်ဆန်သောချဉ်းကပ်မှု Self-regulatory and Professional Approaches	25
တိုင်ကြားစာနှင့်ပြင်ဆင်ချက် Complaints and Redress	27
မီဒီယာ စောင့်ကြည့်ခြင်း၏ အခန်းကဏ္ဍ The Role of Media Monitoring.....	29

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၏ အရေးပါမှု

Freedom of Expression

The right to freedom of expression is a fundamental human right, and the foundation stone for every free and democratic society. It is important for three main reasons:

- It is indispensable to personal development: People who are free to speak their minds feel more secure and respected, and are able to plan their lives much more easily, forge friendships and establish communities.
- It is essential to good governance: All people must be free to ask questions of the government, to ensure that they are acting honestly and to expose the strengths and weaknesses of officials and their policies. In this way, wrongdoings can be exposed, and the people and government can learn about problems and fix them. This is important for developing effective laws and policies that addresses the concerns of the people.
- It is crucial to the protection, promotion and exercise of all other human rights: Without freedom of expression, the enjoyment of other human rights becomes impossible. Information is important for engaging in democratic processes, learning how to vote and for informing decisions on who to vote for; it is the basis for organising peaceful assemblies; for manifesting one's religion in community with others. It is also the key to enabling people to make decisions on health, education, water and the environment.

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်သည် အခြေခံအခွင့်အရေးဖြစ်ပြီး လွတ်လပ်သော ဒီမို ကရေစီ လူ့ဘောင် အတွက် အခြေခံအုပ်မြစ်ဖြစ်သည်။ အောက်ပါ အကြောင်းများကြောင့် ယင်းအခွင့်အရေး ရရှိရန် လွန်စွာ အရေးကြီးသည်ဟု ဆိုနိုင်သည် -

၁။ လူတစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သော အရာဖြစ်သည် - မိမိစိတ်အတိုင်း လွတ်လပ်စွာပြောဆိုနိုင်သူများသည် ပို၍ လုံခြုံခြင်းနှင့် လေးစားမှုအရသာကို ခံစားကြရသည်။ သူတို့ ဘဝကို ပိုမိုလွယ်ကူစွာ စီမံနိုင်ပြီး မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်းနှင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းကို တည်ထောင်နိုင်သည်။

၂။ ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှုအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည် - အစိုးရဝန်ထမ်းများ ရိုးသားစွာ လုပ်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် သူတို့၏ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပုံနှင့် မူဝါဒဆိုင်ရာ အားသာချက်၊ အားနည်းချက်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်အတွက် လူတိုင်းသည် အစိုးရအား မေးခွန်းမေးမြန်းခွင့် ရှိရမည်။ ထိုနည်းဖြင့် သူတို့၏ အမှားများ ထွက်ပေါ်လာနိုင်ပြီး၊ ပြည်သူလူထုနှင့် အစိုးရအနေဖြင့် ထိုအမှားများကို သိရှိ ကာ ပြုပြင်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ပြည်သူလူထု ၏ စိုးရိမ်ချက်များကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးမည့် ဥပဒေနှင့် မူဝါဒ ရေးဆွဲ ပြဌာန်းရန်အတွက် အရေးကြီးသည်။

၃။ အခြားသော လူ့အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ခြင်း၊ မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ကျင့်သုံးနိုင်ရန်အတွက် အရေးကြီးသည် - လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် မရရှိပဲ အခြားသော လူ့အခွင့်အရေးများကို ရရှိခံစားနိုင်မည်ဆိုသည်မှာ မဖြစ်နိုင်ပါ။ မဲပေးစနစ်ကို လေ့လာနိုင်ရန်နှင့် မည်သူကို မဲပေးသင့် ကြောင့် လူထုကို အသိပေးရန်စသည့် ဒီမို ကရေစီဖော်ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် သတင်း အချက်အလက်သည် အရေးကြီး သောအရာဖြစ်သည်။ ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခြင်း ပြုလုပ်ရန်အတွက် အခြေခံအချက်ဖြစ်သည်။ အခြားသူများနှင့် နေထိုင်သော လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် တစ်ဦး တစ်ယောက်၏ ယုံကြည်ချက် ကို ပြသခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ ရေး နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်း ကျင်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအပေါ် လူထုအား ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ခွင့် ရှိလာစေရန် အခြေရာမှ တစ်ချစ်သည်။

International protection of the right to freedom of expression

The right to freedom of expression is guaranteed by Article 19 of the Universal Declaration of Human Rights (UDHR), and in Article 19 of the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR). At the regional level, the Association of South East Asian Nations (ASEAN) Human Rights Declaration protects the right to freedom of expression at Article 23. Myanmar will chair ASEAN in 2014. All UN Member States have committed to uphold the rights contained in the UDHR.

Although Myanmar has not signed the ICCPR, 167 other States are legally bound respect and ensure the right to freedom of expression at the national level. Due to the sheer volume of States recognising a legal obligation to protect the right to freedom of expression, the right has gained the force of binding custom within international law. Therefore, even without signing the ICCPR Myanmar is still bound by international law to protect and promote the right to freedom of expression. This right is also protected in the Constitution of Myanmar. It is very important that Myanmar sign and ratify the ICCPR, so that it is clear that international human rights laws apply in Myanmar.

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို နိုင်ငံတကာ ကာစံနှုန်းဖြင့် အ ကာအကွယ်ပေးမှု

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် ကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးကြေငြာစာတမ်း (Universal Declaration of Human Rights) နှင့် နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ သဘောတူညီချက် (the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR)) ဥပဒေတို့၏ အပိုဒ် ၁၉ တွင် အာမခံချက်ပေးထားသည်။ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်တွင် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအသင်း (ASEAN) လူ့အခွင့်အရေးကြေငြာစာတမ်း၏ အပိုဒ် ၂၃ တွင် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် ကို အ ၁အ ကွယ်ပေးထားသည်။ ၂၀၁၄ တွင် မြန်မာနိုင်ငံ ASEAN ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက် မည်။ လူသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် UDHR ပါ ပြဌာန်းချ် အခွင့်အရေးများ ကို လိုက်နာရန် ကတိပြု ထားပြီး ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ICCPR ကို လ က်မှတ်ထိုးထားခြင်း မရှိသော်လည်း အခြားသော ၁၆၇ နိုင်ငံသည် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် ကိုနိုင်ငံအဆင့် လေးစားလိုက်နာရန် ဥပဒေအရ တာဝန်ရှိသည်။ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကိုဥပဒေအရ အ ကာအကွယ်ပေးရန် အသိအမှတ်ပြုလာသော နိုင်ငံအရေအတွက် များပြားလာသောကြောင့် ဤ အခွင့်အရေးသည် နိုင်ငံတကာဥပဒေအတွင်း စည်းနှောင်အားရှိသော နိုင်ငံတ ကာ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေတစ်ခုဖြစ်လာမည့် အင်အား ရရှိလာနေသည်။ ထို့ကြော ဘင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ICCPR ကို လက်မှတ်ထိုးထားခြင်း မရှိသော်လည်း နိုင်ငံတ ကာဥပဒေအရ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကိုကာကွယ် ရန်နှင့် မြှင့်တင်ရန် တာဝန်ရှိသည်။ ဤ အခွင့်အရေးကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေခံဥပဒေအရလည်း အ ကာအကွယ်ပေးထားသည်။ ICCPR ကို မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် လက်မှတ်ထိုး အတည်ပြုရန် အရေးကြီးသည်။ သို့မှသာ နိုင်ငံတ ကာ လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အသက်ဝင်ကြော ဘင်း ပိုမိုရှင်းလင်းသွားမည်။

Elements of the right to freedom of expression

The right to freedom of expression is made up of number of important elements:

- It belongs to all people, regardless of their race or ethnicity, nationality, sex, gender identity or sexual orientation, religion, or political opinion;
- It includes the right to seek, to receive, and to impart information.
- It applies to ideas of all kinds, including political discourse, commentary on one's own and on public affairs, discussion of human rights, journalism, cultural and artistic expression, teaching, and religious discourse. It even embraces expression that some people find deeply offensive or unpopular.
- It applies regardless of geographic, political, or cultural frontiers or borders,
- It can be exercised through any media of a person's choice, that is through oral, written or printed communications; artistic expression; and audio-visual, electronic and internet-based modes of communication. It applies online as it does offline.

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၏ အင်္ဂါရပ်များ

လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် အခွင့်အရေး ကို အရေးကြီးသော အင်္ဂါရပ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်း ဖြစ်သည် -

- လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် ကို လူမျိုး သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားဖြစ်မှု၊ နိုင်ငံသား၊ လိင် ကွဲပြားမှု၊ လိင်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက် သို့မဟုတ် လိင်စိတ်ခံယူမှု၊ ကိုး ကွယ်ယုံကြည်မှုနှင့် နိုင်ငံရေးယုံကြည်မှုအရခွဲခြားမှုမရှိပဲ လူတိုင်း ပိုင်ဆိုင်သည်။
- ယင်းအခွင့်အရေးတွင် သတင်းအချက်အလက်များကိုရှာဖွေခွင့်၊ ရယူပိုင်ခွင့်နှင့် ဖြန့်ဝေခွင့် တို့ပါဝင်သည်။
- နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ရေးသားပြောဆိုချ က်များ အပါအဝင် တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အကြောင်းနှင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်အပေါ် သုံးသပ်ဝေဖန်ချက်၊ လူ့အခွင့်အရေးအကြောင်းအရာများ ကို ဆွေးနွေးခြင်း၊ စာနယ်ဇင်းလုပ်ငန်း၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အနုပညာဖော်ပြချ် နှင့် ပညာသင်ကြား ပို့ချခြင်းနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ရေးသားပြောဆိုခြင်း စသော အတွေးအခေါ် နယ်ပယ် အားလုံးတွင် ယင်းအခွင့်အရေး ပို ကျင့်သုံးနိုင်သည်။ ဤအခွင့်အရေးတွင် လူအချို့အတွက် ဖော် ကားမှု သို့မဟုတ် မနှစ်မြို့စရာဖြစ်စေသည့် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုချ က်များအထိ ပါဝင်သည်။
- ပထဝီ၊ နိုင်ငံရေး နှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ နယ်စွန့်နယ်ဖျား သို့မဟုတ် နယ်နိမိတ်များ ကို ကေ ြလွန်၍ ယင်းအခွင့်အရေးကို ကျင့်သုံးနိုင်သည်။
- ဤအခွင့်အရေးကို မိမိနှစ်သ် ရာ မီဒီယာမှတစ်ဆင့် ကျင့်သုံးနိုင်သည်။ ဥပမာ နတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စာရေးသား၍ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည့်နည်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အနုပညာနည်းဖြင့် ဖြစ်စေ ထုတ်ဖော်တင်ပြခြင်း၊ သို့မဟုတ် ရုပ်သံ၊ အီလက်ထရောနစ်နည်း နှင့် အင်တာနက်မှတစ်ဆင့် ဆ က်သွယ်သောနည်းဖြင့် ဖြစ်စေ ကျင့်သုံးနိုင်သည်။ ကွန်ပျူတာစနစ်ဖြင့်

သတင်းအချက်အလက်များကိုဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း ပါဝင်သော ကဲ့သို့ အခြားနည်းဖြင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများလည်း ပါဝင်သည်။

Limitations on the right to freedom of expression

The right to freedom of expression is not an absolute right. It can be limited, however, only in narrow circumstances. Any limitations must comply with so called “three part test;” meaning that they must be:

- Provided by law: any limitation must be set out in law that is accessible to the public, is clear and precise. This means that people must be able to find it and understand what it permits and what it prohibits.
- Pursue a legitimate aim: all such aims are listed in the ICCPR as: respect for the rights or reputations of others, the protection of national security or of public order; or the protection of public health or morals. Freedom of expression cannot be restricted purely because it is critical of the government or embarrassing for political leaders.⁷
- Necessary and proportionate: this means that limitation must be necessary in a democratic society, and it must respond to a pressing social need. The State must show a direct and immediate connection between limiting the expression and protecting the interest at stake. Proportionality means that the restriction should not be too broad, and if less restrictive measures are possible they should be used instead.

International human rights law therefore requires Myanmar to respect, protect, and fulfil the right to freedom of expression. There are two sides to this obligation:

- To avoid interfering with the enjoyment of the right to freedom of expression.
- To proactively remove obstacles to the enjoyment of the right to freedom of expression.

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၏ အကန့်အသတ်များ

လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်သည် အကြွင်းမဲ့ အခွင့်အရေးမဟုတ်ပါ။ ယင်းကို နှိပ်ကွပ်နိုင်သည်။ သို့သော် တိကျစွာ သတ်မှတ်ထားသော အခြေအနေတွင်သာ နှိပ်ကွပ်နိုင်သည်။ နှိပ်ကွပ်ချက်များသည် အောက်ပါ “အဆင့်သုံးဆင့် ဆန်းစစ်ချက်” ကိုက်ညီမှုရှိရမည် -

- ဥပဒေတွင် ပြဌာန်းထားခြင်း - မည်သည့် ကန့်သတ်ချက်မျိုးကိုမဆို ဥပဒေတွင် ရှင်းလင်း တိကျစွာ ဖော်ပြထားရမည်ဖြစ်ပြီး၊ လူထုမှ သိရှိနိုင်ခွင့်ရှိရမည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ယင်း ပြဌာန်းချက် ကန့်သတ်ထားသည့်အရာနှင့် လုပ်ဆောင်ရန် ခွင့်ပြုထားသည့်အရာများကို အများပြည်သူ သိရှိခွင့်ရှိရမည်။
- တရားဝင် လက်ခံနိုင်သော ဦးတည်ချက် အတိုင်းဖြစ်ခြင်း - ကန့်သတ်ချက်အတွက် ထားရှိရမည့် ဦးတည်ချက်များကို ICCPR တွင် ယခုကဲ့သို့ ဖော်ပြထားသည်။ အခြားသူ၏ အခွင့်အရေးနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာကို လေးစားရန်၊ အမျိုးသားလိုခြံရေးနှင့် လူထုလိုခြံရေး၊ အာဇာနည်ပေးရန်၊ လူထု ပြန်မာရေးနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားကို အကာအကွယ်ပေးရန် အဖြစ် နိုင်ငံတကာဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည်။ အစိုးရကို ဝေဖန်ပြစ်တင်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံရေးသမားများကို အရက်ရစေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် လွတ်လပ်စွာ
- လိုအပ်ခြင်းနှင့် အချိုးညီဖြစ်ခြင်း - ဆိုလိုရင်းမှာကန့်သတ်ချက်သည် ဒီမိုကရေစီ လူ့ဘောင်၏ လိုအပ်ချက်အရသာ ဖြစ်ရမည်။ အရေးပေါ်ဆောင်ရွက်ရမည့် လူမှုဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်ကိုတုံ့ပြန် ခြင်းသာဖြစ်ရမည်။ နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ယင်းအခွင့်အရေးကို နှိပ်ကွပ်ခြင်းနှင့် ဆုံးရှုံးဖွယ် ဖြစ်နေသော အကျိုးစီးပွားကိုကာကွယ်ပေးခြင်းနှစ်ခုတို့၏ ဆက်နွယ်မှုကို ပြသရမည်။ အချိုးညီဖြစ်ခြင်း ဆိုသည်မှာကန့်သတ်ချက်ကို ကျယ်ပြန့်စွာ အသုံးမပြုသင့်။ နည်းနိုင်သမျှနည်းသော ကန့်သတ် ချက်ကိုသာ ပြုလုပ်ရမည်။

ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေအရ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို လေးစားရန်၊ ကာကွယ်ရန်နှင့် ပြည့်စုံစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ဖို့ လိုသည်။ အောက်ပါ တာဝန် ဝတ္တရား နှစ်ခုရှိသည် -

- လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် ရရှိခံစားမှုကို ဝင်ရောက်စွပ်ဖက်ခြင်း မပြုရန်။
- လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် အသုံးပြုခြင်းကို အကန့်အတားဖြစ်စေသောအရာများကို ဖယ်ရှားပေးရန်။

လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း နှင့်မီဒီယာ Freedom of Expression and the Media

It is recognised everywhere that the media play a vital role in protecting democracy and its institutions. The media are in the best position to investigate and report on issues of public importance and interest, particularly relating to the political process, the conduct of public officials, the positions taken by government with respect to international issues, corruption, mismanagement or dishonesty in government, and human rights issues, among other things. Indeed, it is fair to say that the vast majority of individuals gain almost all of their knowledge about matters outside of their own day-to-day lives from the media.

This role of the media is just important during elections as at other times. Citizens rely heavily on information imparted by the media to learn about the competing candidates, the leading issues being contested and the platforms of the various parties. Without the media, making the most basic decisions relating to the democratic process – deciding which candidate to vote for is an obvious example – would be immeasurably more difficult.

It is, therefore, of paramount importance that the freedom of expression of the media be ensured and protected. Media actors, such as journalists and editors, should be able to exercise their own right to freedom of expression. Even more important, however, is the right of others to *seek* and to *receive* information, a vital component of freedom of expression, which depends upon respect for the freedom of expression of the media.

ကမ္ဘာ့နေရာအနှံ့တွင်လက်ခံထားသည်မှာ မီဒီယာသည် ဒီမိုကရေစီနှင့် သူနှင့်ပတ်သက် သည့်အဖွဲ့အစည်း များကိုအကာအကွယ်ပေးသည့်နေရာတွင် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်သည် ဟု သောအချက် ပင်ဖြစ်သည်။ မီဒီယာ များသည် လူထုအတွက်အရေးကြီးပြီးလူထုစိတ်ဝင်စားမှုရှိသော အထူးသဖြင့်နိုင်ငံ ရေးနှင့်ပတ်သက်သည့်ပြဿနာများဖြစ်သည့်လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာပြဿနာများအစိုးရဌာနအတွင်းမရိုးသား မှုများနှင့်စီမံအုပ်ချုပ်မှုများယွင်းမှုများ၊ အကျင့်ပျက်ခြစားခြင်းများနိုင်ငံတကာပြဿနာရပ်များတွင် အစိုးရ၏ မှားယွင်းသောရပ်တည်မှုများ၊ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း အရာရှိကြီးများ၏ အကျင့်ပျက်မှုများ၊ စသည့်ပြဿနာများကိုစုံစမ်းဖော်ထုတ်ရာတွင်အကောင်းဆုံး သောအနေ အထား တွင်ရှိသည်။ စင်စစ်တွင်လည်းအများစုသောလူထုသည် သူတို့၏နေ့စဉ်ဘဝ မှအပ သတင်းအချက်များကို မီဒီယာမှ တစ်ဆင့်သာရရှိသည်ဟုဆိုလျှင်မှားမည်မဟုတ်ပေ။

မီဒီယာ၏ယင်းအခန်းကဏ္ဍသည် အခြားသောအချိန်များထက်ရွေးကောက်ပွဲကာလတွင် ပို၍အရေး ကြီးသည်။ လူထုသည် ပါတီများစွာ၏ အခြေခံရပ်တည်ချက်များ၊ပြိုင်ဆိုင်နေသောပြဿနာများ၊ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်နေသော ကိုယ်စားလှယ်များအကြောင်းအရာများ ကိုသိရှိ ရန် မီဒီယာ များကပေးသော သတင်း အချက် အလက် များအပေါ်တွင်အထူးတလည်မှီခိုနေကြရသည်။ မီဒီယာသာမရှိဘဲ ဒီမိုကရေစီ ဖြစ်စဉ်နှင့်ဆက်စပ် သော အခြေခံဆုံးဖြတ်ချက်အများစုချခြင်းများ မည်သည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းကို မဲပေးရမည်ကိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရန်အတွက်ပိုမိုခက်ခဲ မှုများဖြစ်လာပေမည်။

ထိုသို့သောအကြောင်းများကြောင့်မီဒီယာများ၏လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းကိုခိုင်မာစေ ရမည်ဖြစ်သလို အကာအကွယ်လည်းပေးရမည်မှာ အလွန်အလွန်အရေးကြီးပေသည်။ မီဒီယာ ဇာတိကောင်များဖြစ်သည့်စာနယ်ဇင်းသမားများ၊အယ်ဒီတာများတို့သည်ယင်းတို့၏လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော် ပြောဆိုခြင်းကိုကျင့်သုံးနိုင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ပို၍အရေးကြီးသည်မှာသတင်းအချက်အလက်ရှာခွင့်နှင့်ရယူခွင့်တို့သည် မီဒီယာတို့၏ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို လေးစားလိုက်နာခြင်းအပေါ်မူတည်သည့်အဓိကအစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်သည်။

ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှုများနှင့် ဗဟုဝါဒ Regulation and Pluralism

The concept of pluralism is fundamental to both democracy and to the protection of the right to freedom of expression. A society where only a privileged few can exercise their right to freedom of expression effectively is not a free society. Such a situation would breach not only the rights of those who are denied the ability to exercise their right to freedom of expression through the media but also the right of society as a whole to be well-informed and to receive information from a variety of sources. Indeed, the right of the public to receive a diversity of information and ideas is central to the right of freedom of expression.

ဗဟုဝါဒဟူသောသဘောသည် ဒီမိုကရေစီနှင့် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း ကိုထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း တို့အတွက် အခြေခံပင်ဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးအ နည်းငယ်မျှကိုသာ သုံးစွဲနိုင်သောလူ့အဖွဲ့ အစည်းသည် လွတ်လပ်သောလူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုမဟုတ်ပေ။ ထိုသို့သောအခြေအနေသည် မီဒီယာမှတစ်ဆင့် မိမိတို့၏လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆို နိုင်ခွင့်ကိုငြင်းပယ်ခံရသော သူများ၏အ ခွင့်အရေးကိုချိုးဖောက်ယုံမျှမကရင်းမြစ် အများအပြားမှသတင်းအချက်အလက်များကိုရယူပိုင် ခွင့်ရှိသော လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံး၏အခွင့်အ ရေးကိုပါချိုးဖောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အမှန်စင်စစ်တွင်လူထုအနေဖြင့် သတင်းအချက်အချိန်စုံ နှင့်စိတ်ကူး အကြံဉာဏ် သဘောတရားများကိုရယူခွင့်သည်လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်၏ ပဓာနကျသောအချက်ဖြစ်သည်။

Broadcasting regulation

The protection of pluralism provides one of the main justifications for media regulation, particularly in relationship to the broadcast media. It is internationally accepted that States should regulate the airwaves to provide for a plurality of voices. State monopolies are incompatible with the right of the public to receive information from a variety of sources. Simply allowing private broadcasters, however, is not enough. States should take steps to avoid excessive concentration of media ownership and to ensure that licensing systems for broadcasters promote a diversity of content on the airwaves. Indeed, contribution to diversity should be an explicit licensing criterion.

It is almost universally accepted that some regulation of broadcasters is necessary. Such regulation is justified on a number of grounds, including the need to ensure order as well as pluralism in the airwaves, the fact that the airwaves are a limited public resource, the dominant and intrusive nature of broadcasting and the prohibitive costs of establishing a major broadcast outlet. At the same time, it is essential that regulation not be able to be abused to silence those critical of the government or who otherwise attract official censure. This would seriously undermine freedom of expression, as well as free and fair elections.

အသံလွှင့်ထုတ်ခြင်းကိုကန့်သတ်ခြင်း

ဗဟုဝါဒကိုကာကွယ်ထိန်းသိမ်းခြင်းသည် မီဒီယာထိန်းချုပ်မှုအတွက်တရားမျှတမှုကို ပေးမည့် စံတစ်ခု ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် အသံလွှင့်မီဒီယာနှင့်ပတ်သက်သည်။ နိုင်ငံတကာက လက်ခံ ထား သည့်မှာ နိုင် င်တော်များက အမျိုးမျိုးသော အသံများအတွက်လေလှိုင်းများကိုစီမံကွပ်ကဲသင့်သည်။ နိုင်ငံတော်က လေလှိုင်းများကိုလက်ဝါးကြီးအုပ်ထားခြင်းသည် ပြည်သူများ၏သတင်း အချက် အလက် ကိုအမျိုးမျိုး သောရင်းမြစ်မှရရှိခွင့်နှင့်မကိုက်ညီတော့ပေ။ သာမန် အားဖြင့် ပုဂ္ဂလိက အသံ လွှင့်ခွင့်ပေးယုံမျှဖြင့် မလုံ လောက်ပေ။ နိုင်ငံအများသည် မီဒီယာလုပ်ငန်းပိုင်ရှင်ကို လူနည်း စုမျှလောက်ကိုသာခွင့်ပြုပေးထားခြင်း ကိုရှောင်ရှားသင့်ပြီး မီဒီယာလုပ်ငန်းလိုင်စင်စနစ် တွင် လိုင်စင်များပေးခြင်းအားဖြင့်လေလှိုင်းများမှ သတင်းမျိုးစုံကိုရရှိနိုင်စေခြင်းကိုတိုးမြှင့်စေသည်။ စင်စစ်တွင် သတင်းမျိုးစုံရရှိရေးအထောက်အကူပြု ခြင်းသည် ပွင့်လင်းသော လိုင်စင် စံနှုန်းများ ဖြစ်စေသင့်သည်။

အားလုံးနည်းပါးလက်ခံထားသောအချက်မှာ အသံလွှင့်မီဒီယာအတွက်အချို့သောကန့်သတ်ချက် များသည် လိုအပ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သောကန့်သတ်ချက်များသည် အမျိုးမျိုးသောအခြေခံ အကြောင်း အချက်များအရ တရားမျှတမှုရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ လေလှိုင်းတွင် တည်ငြိမ် အေးချမ်း စေခြင်းနှင့်အများအ သုံးပြုနိုင်ရေးကိုအာမခံနိုင်ခြင်း ရှိခြင်းအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ အမှန်တကယ်တွင်လည်း လေလှိုင်းများသည် ကန့်သတ်ထားသော အများပြည်သူ နှင့် သက် ဆိုင် သော ရင်းမြစ်များဖြစ်သည်။လေလှိုင်းများကိုလွှမ်းမိုးခြင်း ထိုးဖောက်ပင်ရောက်ခြင်း များရှိ တတ် သည်။ ယင်းတို့ကိုမျှတမှုရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရမည်။ တစ်ပြိုင်နက် တည်းအချိန်မှာပင် ကန့်သတ် ပိတ်ပင်ခြင်းကို အစိုးရအားဝေဖန်မှုများကိုအသံထွက်မလာစေရန်တစ်လွှဲ အသုံးပြုခြင်း များ မပြု လုပ်သင့်ပေ။ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော် ပြောဆိုခြင်းကို ဆိုးဝါးစွာ ထိခိုက် စေ သကဲ့သို့လွတ်လပ်ပြီးတရားမျှတသောရွေးချယ်တင်မြှောက်မှုကို လည်းထိခိုက်နှစ်နာ စေသည်။

Print media regulation

With regard to the print media, it is internationally accepted that the best way to encourage pluralism is by abolishing legal and administrative measures that inhibit the establishment of newspapers and magazines. In particular, there should be no licensing systems and, where a registration scheme exists, it should not impose onerous obligations on applicants. These differences from broadcast regulation are justified by a number of considerations including public ownership of the airwaves, the dominant and intrusive nature of broadcasting and the relatively low cost of setting up print media outlets.

It is generally recognised that it is not necessary to set up specific regulatory regimes which govern the print media. This is based on the idea that, unlike broadcasters, who make use of a limited and public resource, there are no natural constraints on the number of print media outlets in operation and so no need for particular

regulation. However, media are subject to same laws that apply to everyone – for example, defamation laws – and, if they have been set up as corporations, or as non-profit bodies, then they are subject to the same rules that apply to other corporations or non-profit bodies.

ပုံနှိပ်မီဒီယာအပေါ် ကန့်သတ်ချက်များ

ပုံနှိပ်မီဒီယာနှင့်ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတကာ၏လက်ခံထားသောအချက်မှာ ၊ ဗဟုဝါဒကိုအကောင်းဆုံးအားပေးထောက်ခံသောနည်းလမ်းသည် သတင်းစာ၊မဂ္ဂဇင်းများပုံနှိပ်ဖြန့်ချိခြင်းကိုတားဆီးပိတ်ပင်သော ဥပဒေများအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာအစီအမံများကိုဖျက်သိမ်းခြင်းပင်ဖြစ်သည်။အထူးသဖြင့် ဖြန့် ဝေခွင့် လိုင်စင်မရှိသင့်တော့ပေ။ မှတ်ပုံတင်ခြင်းစနစ်ရှိနေသည့်အတွက် လျှောက်ထားသူအား တာဝန် ဝတ္တရားများ မချမှတ်သင့်တော့ပေ။ အသံလွှင့်မီဒီယာနှင့်ခြားနားသောဤအချက်များကိုပွားစွာသောစဉ်းစား ချင့်ချိန်ဖွယ်ရာ များဖြင့်မျှတအောင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ အများပြည်သူပိုင်ဆိုင်မှုလွှဲပြောင်းမှုထိုးဖောက်ပင် ရောက်မှုနှင့်ပုံနှိပ် မီဒီယာတစ်ခုတည်းထောင်မှုအတွက်ကုန်ကျစရိတ်နည်းပါးခြင်း စသည်တို့အပါအဝင် ဖြစ်သည်။

ယေဘုယျအားဖြင့်အသိအမှတ်ပြုကြသည်မှာပုံနှိပ်မီဒီယာကိုထိန်းချုပ်မည့်ကန့်သတ်မှုကိုချမှတ်ရန်မလိုအပ်ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ထိုအချက်၏အခြေခံမှာ အသံလွှင့်မီဒီယာနှင့်မတူဘဲ ကန့်သတ်မှု ရှိ သောအများပြည်သူရင်းမြစ်များကို သာသုံးထားသည့်အတွက်သာသာ အလျှောက် ပင်ကန့်သတ်မှုမရှိပေ ထို့ကြောင့် မည်သည့်စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်မျှမလိုအပ်ချေ။ သို့သော် မီဒီယာ များ သည် တူညီသော ဥပဒေ အောက်တွင် သာရှိကြသည်။ဥပမာအားဖြင့် အသရေဖျက်ခြင်း ဆိုင်ရာဥပဒေ၊ မျိုးဖြစ်သည်။ အကယ် ၍ ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးတစ်ခုကဲ့သို့ တည်ထောင်မည်။ သို့မဟုတ်ပရဟိတ အဖွဲ့တည်ထောင်မည်ဟုဆိုလျှင်ပင် အခြားသောကော်ပိုရေးရှင်းများ ပရဟိတ အဖွဲ့များနည်းတူ ဥပဒေ အောက်တွင်တန်း တူရှိနေရပေမည်။

Regulation of Journalists

The right to freedom of expression applies to everyone and through any media. As such, it clearly protects the right of everyone to engage in journalism. Licensing systems for journalists, whereby individuals are prohibited from practising journalism unless they are licensed, are, therefore, illegitimate. In this respect journalism is unlike other professions, such as the medical profession, for which licensing is accepted. International law also establishes that general conditions on who may practise journalism, such as the requirement of a university degree or a certain age, are not legitimate. Such conditions place unjustifiable restrictions on the right of everyone to express themselves through the print media, regardless of age or any other status. Furthermore, experience in many countries demonstrates that such conditions do not promote any useful social goal; in particular, they are not effective in promoting more professional journalism.

စာနယ်ဇင်းသမားများအတွက်ကန့်သတ်မှု

လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်သည် မည်သည့်မီဒီယာမှမဆိုလူတိုင်းကျင့်သုံးခံစားခွင့်ရှိ သည်။ စာနယ်ဇင်းများနှင့်ထိတွေ့ရန် လူတိုင်း၏အခွင့်အရေးဖြစ်သည်ဆိုသည်ကို ရှင်းလင်းပြတ် သားစွာ ကာကွယ်မှုမျိုးဖြစ်သည်။ထို့ကြောင့် လိုင်စင်မရှိပါကစာနယ်ဇင်း ထောင်ခြင်း၊စာနယ်ဇင်း လုပ်ငန်းလုပ်ခြင်းကို တားမြစ်ထားသောစာနယ်ဇင်းသမားများအတွက်လိုင်စင် စနစ်သည် တရားဝင် ခြင်းမရှိတော့ချေ။ ထို့ကြောင့် စာနယ်ဇင်းလုပ်ငန်းသည်အခြားသောအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်း များနှင့်မတူတော့ချေ။ပုံစံအားဖြင့် ဆရာဝန် လုပ်ငန်း၊ထိုလုပ်ငန်းတွင်လိုင်စင်ကိုလက်ခံသည်။နိုင်ငံတ ကာဥပဒေက လည်း စာနယ်ဇင်းလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင် မည့်သူ၏အတွက်ယေဘုယျ အခြေအနေကိုချ မှတ်ထားသည်။ဘွဲ့ရရှိသူဖြစ်ရမည်၊ အသက်သတ်မှတ်ချက် စသည် တို့သည်လိုအပ်ချက်များဖြစ် သော်လည်းတရားဝင်မဟုတ်ပေ။ အသက်အရွယ်နှင့်အခြား သတ်မှတ်ချက် မလိုအပ်ဘဲမိမိဘာသာ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ခွင့်ရှိခြင်းအား ထိုအခြေအနေများဖြင့်ကန့်သတ်ခြင်းသည် တရားမျှတမှုမရှိ ပေ။ အခြားသောတိုင်းပြည်များ၏အတွေ့အကြုံအရထိုအခြေအနေများသည် မည်သည့်လူမှုရေး ဆိုင်ရာရည်မှန်းချက်ကိုမျှမြှင့်တင်ပေးနိုင်ခြင်းလည်းမရှိပေ။အထူးသဖြင့်ထိုအချက်များသည် စာနယ် ဇင်းသမား ကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်လာစေရေးအတွက်လည်းအထောက်အကူပြုသောအချက်များမ ဟုတ်ပေ။

နိုင်ငံရေးတွင်ပါဝင်ခွင့်နှင့်မဲပေးပိုင်ခွင့် Right to Political Participation and to Vote

In a democracy, the will of the people is the basis of the government's authority. But in a modern State, with millions of inhabitants, it is not practicable to consult citizens on an individual basis about each and every decision. The solution is for the people to appoint, through elections, a government to take decisions on their behalf, in accordance with its election promises.

ဒီမိုကရေစီတွင် လူထု၏အလိုဆန္ဒသည်အစိုးရ၏ အာဏာပိုင်ခွင့်၏အခြေခံဖြစ်သည်။ သို့သော် သော်ခေတ်မီ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် များစွာသောပိုင်းတိုင်းနေထိုင်သောသူများနှင့်အတူဆုံးဖြတ်ချက်တိုင်း အတွက်လူထု တစ်ဦးချင်းစီ ကိုဆွေးနွေးတင်ပြနိုင်ရေးသည်လက်တွေ့ကျင့်သုံးနိုင်ဖွယ်မရှိချေ။ လူထု အတွက်အခြေမာရွေးကောက်ပွဲဖြင့် ရွေးချယ် တင်မြှောက်ခြင်းမှတစ်ဆင့် လူထုကိုယ်စားဆုံးဖြတ် ချက်များကိုရွေးကောက်ပွဲ ကတိကဝတ်များ အရချမှတ် စေခြင်းဖြစ်သည်။

The Right to Vote

The right of every citizen to vote in elections is guaranteed under the *International Covenant on Civil and Political Rights* (ICCPR). The ICCPR establishes a number of standards to which States must conform in the conduct of their elections. Effective exercise of the right to vote also depends on the electorate being sufficiently knowledgeable about the competing candidates and issues to be able to make an informed choice. The authorities are, to this end, obliged to take measures to ensure that a free and adequate flow of information is available to voters.

မဲပေးပိုင်ခွင့်

နိုင်ငံသားတိုင်းရွေးကောက်ပွဲတွင်မဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိခြင်းကိုနိုင်ငံတကာလူထုနှင့်နိုင်ငံရေးပိုင်ခွင့် (ICCPR) တွင်အာမခံချက်ပေးထားသည်။ နိုင်ငံများသည်ယင်းတို့ ၏ရွေးကောက်ပွဲဆောင်ရွက်မှုများ တွင် လိုက်နာရမည့်စံနှုန်းများကိုချမှတ်ပေးထားသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင်မဲပေးပိုင်ခွင့်ကိုထိရောက် စွာကျင့်သုံးခြင်းသည် မဲဆန္ဒရှင်အနေဖြင့်ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်သောကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏အကြောင်းအရာများကိုပြည့်စုံလုံလောက်စွာသိရှိနားလည်ခြင်းအပေါ် များစွာတည်မှီနေသည်။ အာဏာပိုင်များက လည်းထိုရည်မှန်းချက်အတွက် မဲပေးသူများအတွက်သတင်းအချက်အလက်များလုံလောက်စွာနှင့် လွတ်လပ်စွာစီးဆင်းနိုင်ရေးကိုအာမခံပေးနိုင်သည့်ဆောင်ရွက်ချက်များဆောင်ရွက်ရန်ဝတ္တရားရှိ သည်။

The Right to Political Participation

In order for a democracy to be effective, the electorate must have a free and broad choice of candidates to vote for at elections. Therefore, the ICCPR prohibits all unreasonable restrictions on the right to stand for election. The permissible restrictions on the right to stand for election are similar, though not identical, to those on the right to vote. The law may, for example, set a minimum age for candidates in the election. No candidates may be excluded by reason of their education, residence, descent or political affiliation. However, individuals holding certain positions may be prohibited from running for offices, if their election would raise a conflict of interest. For example, a judge may be prevented from running for an office, if part of his or her task as a judge is to decide disputes involving the holder of the office to which he or she aspires to be elected.

နိုင်ငံရေးတွင်ပါဝင်ခွင့်

ဒီမိုကရေစီရေးအကျိုးသက်ရောက်မှုများစေရေးအတွက် မဲဆန္ဒရှင်အနေဖြင့်ရွေးချယ်တင် မြှောက်ပွဲတွင် မဲပေးခံရမည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းကို လွတ်လပ်စွာရွေးခွင့်ရစေရမည်။ ထို့ကြောင့် ICCPR ကရွေးကောက်ပွဲတွင် ရပ်တည်ခွင့်ကိုကန့်သတ်သည့်မဆီလျော်သည့်ကန့်သတ်မှုများကို တားဆီးပိတ်ပင် သည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရပ်တည်ခွင့်ကိုကန့်သတ်သည့်ပြုနိုင်သော ကန့်သတ်မှုများသည်လည်း ထပ်တူမဟုတ် သော်လည်း အလား တူပင်ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဥပဒေ သည် ငွေချယ်ခံကိုယ်စားလှယ်အနေဖြင့် ရှိရမည့် အနည်းဆုံးသော အသက်စသည်တို့ဖြစ်သည်။ မည်သည့်ရွေးချယ်ခံကိုယ်စားလှယ်မျှသူ၏ ပညာအရည်အချင်း၊ နေထိုင်ရာအရပ်၊ မျိုးနွယ်၊ ပူးပေါင်းပါ ဝင်သည့်နိုင်ငံရေးပါတီတို့ ကြောင့်ထုတ်ပယ်ခြင်းမပြုရပေ။ သို့သော်အကယ်၍ငွေချယ်ခံကိုယ်စား လှယ် သည်ရွေးကောက်ပွဲတွင်အကျိုးစီးပွားဆိုင်ရာ ပြဿနာပေါ်ခဲ့ပါက မည်သည့်ရုံးကိုမျှဖွင့်လှစ်ဆောင် ဝှက်ခွင့် မရှိပေ။ ဥပမာအားဖြင့်တရားသူကြီးတစ်ဦးဖြစ်ပါကရုံးဖွင့်ဆောင်ရွက်ခွင့်မရရှိတော့ပေ။

ရွေးကောက်ပွဲ

ကာလအတွင်းလွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း၏အရေးပါမှု

The Importance of Freedom of Expression during Elections

In a democracy, citizens appoint the government of their choice by voting for their preferred suitable candidates at periodic elections. In order to exercise this power freely and wisely, the electorate needs accurate information about the various candidates, their programs and backgrounds, as well as about the key issues being debated during the election. As the UN Human Rights Committee has emphasised:

The free communication of information and ideas about public and political issues between citizens, candidates and elected representatives is essential. This implies a free press and other media able to comment on public issues without censorship or restraint and to inform public opinion ... This implies that citizens, in particular through the media, should have wide access to information and the opportunity to disseminate information and opinions about the activities of elected bodies and their members. (Gauthier v. Canada, 7 April 1999, Communication No. 633/1995)

The provision of such information in the run-up to elections involves rights and duties for three groups: the political parties and candidates competing for elected positions, the news media and, of course, the electorate.

ဒီမိုကရေစီ လူ့ဘောင်တွင် နိုင်ငံသားများသည် အချိန်ကာလအားလျော်စွာပြုလုပ်သောရွေးကောက်ပွဲများတွင်သင့်တော်သောမိမိနှစ်သက်သည့်အစိုးရကိုမဲပေးတင်မြှောက်ကြသည်။ ထိုအခွင့်အာဏာကို လွတ်လပ်ပြီး ညက်အမျှအမြင်ရှိရှိသုံးစွဲနိုင်ရန်အလို့ငှာ မဲဆန္ဒရှင်များသည် ရွေးချယ်ခံ ကိုယ်စားလှယ်များ၏ သတင်းအချက်အလက်များ၊ သူတို့၏အစီအစဉ်နောက်ခံဖြစ်ရပ်အကြောင်းများအပြင်လက်ရှိ ရွေးကောက်ပွဲ ကာလ တွင်ပြင်းစုံနေသောပြဿနာစသည် တို့ကိုတိကျစွာသိရှိရန် လိုအပ် သည်။ ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့လူ့အခွင့်အရေး ကော်မတီကအလေးအနက်ထားသကဲ့သို့--

ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခံရသောကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၊ နိုင်ငံသားများ အကြားတွင် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ၊ လူထုရေးရာပြဿနာများနှင့်ပတ်သက်သော အတွေးအမြင်များ၊ သတင်းအချက်အလက်များကိုလွတ်လပ်စွာ ဆက်သွယ်နိုင်ခြင်းသည် မရှိ မဖြစ်လိုအပ်သည်။ ထိုအချက်တွင် လွတ်လပ်စွာပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းနှင့်အခြားသောမီဒီယာ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာများလည်းပါဝင်သည်။ ပြည်သူ့ရေးရာ ပြဿနာများကိုဝေဖန်သုံးသပ်ရာတွင် ကြိုတင်ကန့်သတ် ခြင်း၊ တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်းကင်းစွာဖြင့်ဆောင်ရွက် ခြင်းလည်းပါဝင်သည်။ ယင်းတွင် နိုင်ငံသားများသည်အထူးသဖြင့်မီဒီယာမှတစ်ဆင့် ကျယ်ပြန့်သတင်းအချက်အလက်များ ကိုရစေခြင်းနှင့် ရွေးကောက်ခံကိုယ်စားလှယ်များနှင့်သူ၏ အဖွဲ့တို့ လှုပ်ရှားမှုများနှင့် သတင်းအချက် အလက်များ နှင့် အယူအဆများကိုဖြန့်ဝေခွင့်ရစေခြင်း တို့ပါဝင်သည်။

ပြုလုပ်ဆဲရွေးကောက်ပွဲတွင်းသတင်းများကိုပေးခြင်းတွင် အုပ်စုသုံးစုအတွက် အခွင့်အရေး နှင့်တာဝန် ဝတ္တရားများပါဝင်သည်။ ထိုအုပ်စုသုံးစုမှာ နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်သောကိုယ်စား လှယ်များ၊ သတင်းမီဒီယာ နှင့်မဲဆန္ဒရှင်တို့ဖြစ်ကြသည်။

Political Parties and the Right to Freedom of Expression

The right to freedom of expression, as guaranteed, among others, in the *International Covenant on Civil and Political Rights* (ICCPR), protects the right of all political parties to convey their messages to the public through any media of their choosing.

The ability of political parties to communicate with potential voters is paramount for the proper functioning of a democracy. Voters will be reluctant to vote for a party if they are not sure what it stands for. Although voters may formally be able to vote for the party of their choice, such choice is illusory in the absence of adequate information about the competing parties and candidates. If only one or two parties have been able to communicate their views, they will inevitably dominate the election.

Some political parties will inevitably be in a better position to spread their message than others; a party founded by a well-known person or bankrolled by rich backers will more easily attract attention than a party which lacks funds or fame. Such natural advantages are simply part of politics. However, under the ICCPR, the State is under an obligation to ensure that all parties have at least some access to means of communicating with the public. Any

obstacles other than the natural disadvantages which flow from being a small party should be removed. For example, conditions such as having a certain number of members should not be required before parties may spread leaflets or hold public meetings. In addition, the State must take certain positive steps to ensure that these parties have some access to the means of mass communication. Typically, a publicly owned or funded broadcaster is under an obligation to provide a measure of free airtime to all competing parties.

နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့်လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်

အိုင်စီစီပီအာ(ICCPDR)တွင်အခြားသောအချက်များနှင့်အတူလွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော် ပြောဆို ခွင့်က အားလုံး သော နိုင်ငံရေးပါတီများ၏သတင်းစကား၊ သဘောထားများကို လူထုထံသို့ ထိုပါတီများက ရွေးချယ်ထား သောမည်သည့်မီဒီယာမှမဆို ပေးနိုင်ခွင့်ကို အာမခံ ထားသည်။

နိုင်ငံရေးပါတီများ၏မိမိ၏မိမိဆန္ဒရှင်ဖြစ်လာမည့်သူများနှင့်ဆက်သွယ်နိုင်ခွင့်သည် ဒီမိုကရေစီ တွင် အလွန်အလွန် အရေးကြီးသောပုံမှန်လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်သည်။မဲပေးမည့်သူများသည် ပါတီတစ်ခု သည်မည်သူ့ အတွက်ရပ်တည်နေသည်ကိုသေချာစွာမသိရလျှင် မဲပေးရန်အတွက်တုံ့ဆိုင်း နေပေမည်။ ပုံမှန်အား ဖြင့်မဲပေးမည့်သူသည် မိမိရွေးချယ်ရာပါတီကိုမဲပေးနိုင်သော်လည်း ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်သောကိုယ်စား လှယ်နှင့်ပါတီ၏ သတင်းအလက်များကို လုံလောက်စွာမသိရလျှင် ရွေးချယ်မှု သည်ဝေဝါးနေပေမည်။ မှန်ကန်သောရွေးချယ်သော မှုမဖြစ်နိုင်ပေ။ အကယ်၍ ပါတီတစ်ခု သို့မဟုတ်နှစ်ခုမျှသည် သူတို့၏အမြင်သဘောထား အယူအဆ များကို ဆက်သွယ် ပြောဆိုချပြုလာနိုင်လျှင်သူတို့သည်ရွေးကောက်ပွဲ တွင်မလွဲမသွေလွှမ်းမိုးမှုရှိလာပေမည်။

အချို့သောနိုင်ငံရေးပါတီများသည် အခြားသောပါတီထက်မိမိတို့ သဘောထားများကိုပိုမို ဖြန့်ချိနိုင်သော အခြေအနေမလွဲမသွေရရှိလာမည်။ ပါတီတစ်ခုသည် လူသိများသောလူပုဂ္ဂိုလ်တစ် ဦးကတည်ထောင်သည်ဖြစ်စေ သို့တည်းမဟုတ် ငွေကြေးထောက်ပံ့နိုင်သောကြွယ်ဝချမ်းသာမှုများက နောက်ခံအထောက်အပံ့ပေးလာလျှင် ဖြစ်စေထိုပါတီသည်အခြားသောသမန်ပါတီ၊ ငွေကြေး မကြွယ်ဝ သောပါတီများထက်အ လွယ်တကူ ဆွဲဆောင်မှုရှိ လာပေမည်။ ထိုကဲ့သို့ သောသဘာဝ အလျောက်အလေးသာမှုများသည် နိုင်ငံရေးပင်ဖြစ်သည်။သို့သော် အိုင်စီစီပီအာ ၏သတ်မှတ်ချက် အောက်တွင် နိုင်ငံတော်များတွင် နိုင်ငံရေးပါတီများအတွက်အနည်းဆုံး ပြည်သူလူထုနှင့်ဆက်သွယ် ဆက်ဆံနိုင်သောနည်းလမ်းများကို ရရှိစေနိုင်ရန်ဆောင်ရွက်ပေး ထားရမည့်တာဝန်ရှိသည်။သဘာဝ အလျောက် ဖြစ်ပေါ်နေသောအားသာချက်များမှအပ နိုင်ငံရေးပါတီအငယ်များအတွက်ဖြစ်ပေါ်သော အခြားသောအတား အဆီးအခက် အခဲများကိုဖယ်ရှားရမည်။ဥပမာ-အားဖြင့်ပါတီများအနေဖြင့်လက် ကမ်းစာစောင်များ မဝေငှမီသို့မဟုတ် လူထုစည်းဝေးပွဲများကျင်းပမှုလူဦးရေကန့် သတ်ချက်ထား ခြင်းမျိုးများဖြစ်သည်။ ထိုပြင်နိုင်ငံတော် အနေဖြင့် အပြုသဘောဆောင်သောနောက်ထပ်ဆောင်ရွက် ရမည့်အချက်တစ်ခုမှာ ထိုပါတီများအနေဖြင့် အများပြည်သူနှင့် ထိတွေ့ စေမည့်မီဒီယာရရှိစေရန် အလေးထားဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ပုံမှန်အားဖြင့်အများပြည်သူပိုင် သို့မဟုတ်အစိုးရ အထောက် အပံ့ခံမီဒီယာများတွင် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်သောနိုင်ငံရေးများအားလုံးအသုံးပြုနိုင်သောအခွင့် လွှင့်ထုတ်ပေးခြင်းမျိုးဆောင်ရွက်ပေးရန်တာဝန်ရှိသည်။

The News Media and the Right to Freedom of Expression

As the principal means through which the public gathers information, the news media play a central role in the electoral process. News media afford potential voters the opportunity to learn about the various parties and their programmes and they influence the outcome of elections by exposing hidden flaws and strengths of the candidates.

Given their tremendous importance, there is always a risk that news journalists will be subjected to pressure to report in a certain way. In order to assist them in the task of reporting as objectively and honestly as possible, journalists enjoy rights protected under the ICCPR. In particular, journalists have a right freely to seek, receive and impart information in any way they see fit, without interference from the government, subject only to legitimate restrictions, for example appropriate defamation laws. The authorities may not harass, intimidate or otherwise obstruct journalists in their work, or impose censorship, or, conversely, offer rewards for reporting in a certain way. Journalists should be permitted to cover all political parties, including those most hostile to the government and they should not suffer any adverse consequences for publishing material which places the government in a negative light.

သတင်းမီဒီယာနှင့် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်

ပြည်သူလူထုကသတင်းနှင့်အချက်အလက်များကိုစုဆောင်းရယူသည့် အဓိကလမ်းကြောင်း ဖြစ်သည့် သတင်းမီဒီယာ သည် ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်စဉ်တွင်ပဓာနကျသောအခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်သည်။ သတင်းမီဒီယာ သည် မဲဆန္ဒရှင်ဖြစ်လာမည့်သူများအတွက် ပါတီအမျိုးမျိုးနှင့်ရွေးကောက်ပွဲဝင်ကိုယ် စားလှယ်တို့၏အစီအစဉ်များနှင့် အကြောင်းအရာများကို သိရှိခွင့်ပေးစွမ်းသည်။

ထို့ပြင်ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်နှင့်ပတ်သက်၍ လည်းချို့ယွင်း အားနည်းချက်များအားသာချက်များကို ထောက်ပြခြင်း အားဖြင့် လွှမ်းမိုးမှုရှိသည်

သတင်းသမားများသည်သူတို့၏ကြီးမားသောအရေးပါမှုကိုပေးရင်း စွန့်စားရမှုများလည်း ရှိ ပေသည်။ ထိုအချက်မှာ စာနယ်ဇင်းသမားများသည် သတင်းတင်ပြမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီးဖိအားပေးမှု၏ ဒဏ်ကို လည်းခံရ သူဖြစ်သည်။ စာနယ်ဇင်းသမားများသည် သတင်းကိုဖြစ်နိုင်သမျှ ဓမ္မဓိဌာန် ကျစွာ နှင့်အရိုးသားဆုံးတင်ပြရသည့် မိမိတို့အလုပ်ကိုဖြည့်ဆည်းရန်အတွက် သူတို့သည် အိုင်စီစီပီအာ ၏ ကာကွယ်ထား သောအခွင့် အရေးကို ခံစားရပေသည်။ အထူးသဖြင့် စာနယ်ဇင်းသမားများသည် သတင်းအချက်အလက်ကို လွတ်လပ်စွာ ရှာခွင့်၊ရယူခွင့်ရှိပြီးထိုသတင်းကိုသင့်တော်မည်ထင်သည့် နည်းဖြင့်ဖြန့်ဝေခွင့်ရှိသည်။ တရားဥပဒေအရသတ်မှတ်ထား သောကန့်သတ်ချက်များအပ အစိုးရ ၏ ဝင်ရောက်ဟန့်တားခွင့်မှကင်းလွတ်ခွင့်လည်းရှိသည်။ ဥပမာ သင့်တင့် သည့်အသေရေဖျက်ခြင်း နှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေ၊ အာဏာပိုင်များသည် စာနယ်ဇင်းသမားများ၏အလုပ် ကိုကြီးဆွဲခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက် ခြင်း၊နှောင့်ယှက်ခြင်း မရှိစေရပေ။သို့မဟုတ်ကြိုတင်ဖြတ်တောက်တားမြစ်ခြင်းမရှိရ သလို အပြန်အလှန်အားဖြင့် တစ်စုံတစ်ရာသောသတင်းပေးရေးသားဖော်ပြမှုအားဆုပေးခြင်းမျိုး လည်းမပြုရပေ။ စာနယ်ဇင်း သမားများသည် အစိုးရအား ရန်လိုသောပါတီများအပါအဝင် နိုင်ငံရေး ပါတီ အားလုံးနှင့်လွှမ်းမိုးမှုရှိစေရမည်။ထို့ပြင် အစိုးရအားအဆိုးမြင်သောအကြောင်းအရာများဖော်ပြ ခြင်းအားဖြင့်မည်သည့်အကျိုးသက်ရောက်မှုမျှမရှိစေသင့်

The Voters' Right to Freedom of Information

The ICCPR confers on the general public the right to receive information. Combined with the right to participate in public affairs, also guaranteed under the ICCPR, this means that the public has a right to receive complete and unbiased information about the contending parties. The main responsibility to ensure that this right is respected lies with the State, which has an obligation to create an environment within which the media – who are the primary source of information – are able freely to go about their job of informing the public. Publicly owned or funded media also have an important role to play in informing the public, and are under an obligation to do so, and without political bias.

At the same time, the media are under a professional obligation to inform the public fully and truthfully about all matters relevant to the elections. This leaves journalists with the occasionally difficult task of reporting on all the parties in a neutral way, however laudable or repugnant a particular candidate may seem to the journalist in question. However, in a democracy, the power belongs to the whole population, not just the educated or informed elite. It is imperative that journalists do not substitute their own judgment for that of the electorate by reporting more extensively and favourably on one party than another.

မဲဆန္ဒရှင်များ၏သတင်းအချက်အလက်ရယူခွင့်

အိုင်စီစီပီအာ ကလူထုအားလွတ်လပ်စွာသတင်းအချက်အလက်ရယူခွင့်အတွက်ရည်ရွယ် ထားသည်။ အများပြည်သူများ၏အရေးကိစ္စတွင်ပါဝင်ခွင့်နှင့်အတူ ပါတီများနှင့်ပတ်သက်သော ပြည့်စုံပြီးဘက်လိုက်မှု ကင်းသောသတင်းအချက်အလက်ကိုရယူခွင့်ရှိသည်ဟုအာမခံထားသည်။ထိုအ ချက်ကိုအာမခံရန် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတော်များတွင်တာဝန်ရှိသည်။နိုင်ငံတော်သည် သတင်းအချက် အလက်များအတွက် အဓိကရင်းမြစ်ဖြစ် သောသတင်းသမားများအတွက်ကောင်းမွန်သင့်တော်သော ဝန်းကျင်ကိုဖန်တီးပေးရမည်။ သူတို့သည်ပြည်သူတို့အား သတင်းအချက်အလက်ပေးသောအလုပ် ကိုလွတ်လပ်စွာသွားလာလုပ်ဆောင်ခွင့်ရှိနေစေရမည်။ အများပြည်သူပိုင် သော၊ ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ သော မီဒီယာများသည်လည်း နိုင်ငံရေးဘက်လိုက်မှုမရှိဘဲ အထက်ပါအတိုင်းပင် ဆောင်ရွက်ရမည်။

တပြိုင်နက်တည်းတွင် မီဒီယာလုပ်ငန်း ကြီးများကလည်း ရွေးကောက်ပွဲနှင့်သက်ဆိုင်သည့်သင့် တော်သည့် သတင်းများကို အပြည့်အစုံမှန်ကန်တိကျစွာဖော်ထုတ်တင်ပြရန်ဝတ္တရားရှိပေသည်။ယင်း အချက်က စာနယ်ဇင်း သမားများအား ပါတီပေါင်းစုံ၏သတင်းအားဘက်မလိုက်ဘဲမှန်ကန်စွာတင်ပြ ရန်မှာရံဖန်ရံခါခက်ခဲပေမည်။ သို့သော် တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရွေးကောက်ခံကိုယ်စားလှယ် ကို ပြစ်တင်ခြင်း သို့မဟုတ်ချီးကျူးခြင်း သည် စာနယ်ဇင်းသမားအတွက် မေးစရာဖြစ်လာသည်။သို့ သော်လည်း ဒီမိုကရေစီ လူ့ဘောင်တွင် အာဏာသည် လူထုထံတွင်သာရှိသည်။ ပညာတတ်များ အသိဗဟုသုတပြည့်ဝသည့်လူရည်တတ်များထံတွင် မရှိပါ။ပါတီ တစ်ခုကို အခြားပါတီများထက်ပိုမို မျက်နှာသာပေးဖော်ပြခြင်းမျိုးကိုပြုလုပ်ခြင်း အားဖြင့်မဲဆန္ဒရှင်များ၏ သဘောထားကိုမိမိ သဘောထား ဖြင့်အစားထိုးဖော်ပြခြင်းမျိုးလုံးဝမပြုလုပ်ရပေ။

အသံလွှင့်မီဒီယာတွင်သတင်းတင်ပြပုံအမျိုးမျိုး Different Types of Coverage in the Broadcast Media

As part of their duty to inform the public, broadcasters normally offer different types of programming during elections. Broadly speaking, these may be classified into three different categories:

- news and current affairs programming;
- interviews, debates and other 'special information' programming; and
- direct access programming.

These three types of programming each serve a different purpose and require a distinct approach. The key aim for broadcasters should be to ensure that the public receive sufficient information, from a variety of sources and perspectives, to enable them to cast an informed vote.

ပြည်သူလူထုကိုသတင်းတင်ပြရေးသောတာဝန်၏အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် အသံထုတ်လွှင့်သူ များသည် ပုံမှန်အားဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲကာလတွင် ကွဲပြားခြားနားသောအစီအစဉ်များဖြင့်တင်ပြ ကြ သည်။ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပြောရလျှင် ယင်းတို့ကိုအမျိုးအစားသုံးမျိုးခွဲခြားနိုင်သည်။

- သတင်း နှင့်နောက်ဆုံးဖြစ်ရပ်အစီအစဉ်
- တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း၊ စကားစစ်ထိုးခြင်းနှင့်အခြားသောအထူးသတင်းပေးအစီအစဉ်များ နှင့်
- တိုက်ရိုက်ထုတ်လွှင့်ခြင်း အစီအစဉ်

ဤအစီအစဉ်သုံးမျိုးသည် တစ်ခုစီသည် ကွဲပြားခြားနားသောရည်ရွယ်ချက်များဖြင့်တင်ပြ ခြင်း ဖြစ်ပြီး ပြတ်သားသောချဉ်းကပ်မှုမျိုးရှိရမည်။ ထုတ်လွှင့်ခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ မဲဆန္ဒရှင်များ အား စဉ်းစားဝေဖန်ပြီး မဲထည့်နိုင်ရေးကိုဦးတည်ပြီး ရတတ်သမျှသောရုထောင့်အမြင်ရင်းမြစ်များ မှ ရရှိသည့်သတင်းများ ကိုအများပြည်သူ လုံလောက်စွာရရှိနိုင်ရေးကိုအာမခံထားဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။

1. News and Current Affairs

News and current affairs programmes are an essential means by which the general public receives political information, during, as well as outside of, election periods. During elections, this form of programming assumes a particular importance. Broadcasters in many established democracies are under a strict obligation to be balanced and impartial in their coverage of election events, and may not express a particular preference for one candidate or party, or discriminate against a particular party or candidate.

Although the principle of balance is a simple one, its implementation in the context of news reporting during elections can be problematic, given that the governing party normally receives considerable attention by virtue of its role in running the country. The ARTICLE 19 Guidelines suggest that measures should be taken to counterbalance this, for example by granting a right of reply to opposing parties or implementing an 'equal time' rule to ensure that coverage is also provided to parties outside of government.

Furthermore, given the potential for editorial opinions to be confused with news, the ARTICLE 19 Guidelines recommend that publicly owned or funded media should not broadcast any editorial opinions at all in relation to the elections. Indeed, where a private broadcaster presents his or her own views, these should be clearly identified as such and should not be aired during news programmes.

၁။ သတင်း နှင့်နောက်ဆုံးဖြစ်ရပ်အစီအစဉ်

သတင်းနှင့်နောက်ဆုံးဖြစ်ရပ်အစီအစဉ်သည်လိုအပ်သောနည်းလမ်းဖြစ်သည်။ယင်းနည်း လမ်းအားဖြင့် နိုင်ငံရေးနှင့်သက်ဆိုင်သောသတင်းများကို ရွေးကောက်ပွဲကာလနှင့် ရွေးကောက် ပွဲအပ အချိန်များတွင်အများပြည်သူ ကရရှိနိုင်ပေသည်။ရွေးကောက်ပွဲကာလတွင်းမှာမူ ဤသတင်း တင်ဆက်မှု အစီအစဉ်သည် အထူးအရေးကြီး သည်။တည်ဆဲဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများတွင် မီဒီယာသမားများသည် ရွေးကောက်ပွဲသတင်းများကို ဘက်မလိုက် ဘဲချိန်ညှိ တင်ပြခြင်းသည် တင်းကြပ်သောဝတ္တရားနှင့်တင်ပြပေးရသည်။ တစ်စုံတစ်ခုနှစ်သက်သဘော ကျကြောင်း တင်ပြမှုမျိုးမလုပ်ရပေ။

သတင်းကို မျှတစွာတင်ပြခြင်းသည်ရိုးရှင်းသောအလုပ်တစ်ခုဖြစ်သော်လည်း ရွေးကောက်ပွဲ ကာလတွင် လက်တွေ့လုပ်ဆောင်သောအခါတွင်ပြဿနာဖြစ်တတ်ပေသည်။ပုံစံအားဖြင့် အစိုးရ အာဏာရပါတီသည်

နိုင်ငံကိုအုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်နေသောကြောင့် ပုံမှန်အားဖြင့် လူအများကသိရှိ ပေ သည်။ အာတီကယ် ၁၉ ၏ လမ်းညွှန်ချက်အရအကြံပြုထားသည်မှာ အပြန်အလှန်ချိန်ညှိသည့်သဘောဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည်။ ဥပမာ အတိုက်အခံပီတီအားပြန်ကြားခွင့်ပေးခြင်းမျိုး၊ သို့မဟုတ် အစိုးပီတီမဟုတ်သောအခြားပီတီများအား တူညီသော အချိန်ဖြင့်သတင်းတင်ဆက်ပေးခြင်းမျိုးဖြစ် သည်။

ထို့ပြင်အယ်ဒီတာအဘော်ခေါင်းကြီးပိုင်းကိုသတင်းနှင့်ရောမွှေခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ အာ တီကယ် ၁၉ က လမ်းညွှန်အနေဖြင့်ထောက်ခံထားသည်မှာ အများပြည်သူပိုင်သော မီဒီယာ လုပ်ငန်းများသည် ရွေးကောက်ပွဲနှင့် သက်ဆိုင်သောမည်သည့်ထင်မြင်ယူဆချက်ကိုမျှ မထုတ်လွှင့်သင့် ပေ။ စင်စစ်တွင် ပုဂ္ဂလိကပိုင်အသံလွှင့်မီဒီယာသည် သူ၏ကိုယ်ပိုင်အမြင်ကိုတင်ပြမည်၊ ယင်းတို့ ကိုအယူအဆကဏ္ဍအဖြစ် ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာထုတ်လွှင့်ပြသနိုင်သည်။ သတင်းအစီအစဉ်နှင့် ရောယှက်ခြင်းမဖြစ်စေရ။

2. Special Information Programmes

News and current affairs programmes are rarely enough, by themselves, to inform the public sufficiently about electoral issues. The media should, therefore, broadcast additional programming, which focuses specifically on the policies and programmes under discussion during the election. Such programming should provide an opportunity for party leaders and other candidates to be questioned directly, and for candidates to debate with each other. A number of formats – including candidate debates, panels of candidates and interviews – may be used for this purpose.

Taking into account general obligations of balance and impartiality, broadcasters have a degree of editorial discretion in deciding how to structure such programmes. A fair and transparent formula must be used in deciding whom to invite and non-candidate participants should be carefully selected so as to ensure balance. Special information programmes should be aired, among other times, during prime viewing or listening hours.

၂. အထူးသတင်းအစီအစဉ်များ

သတင်းနှင့်လတ်တလောဖြစ်ရပ် အစီအစဉ်များသည် ရွေးကောက်ပွဲပြဿနာများကို တင် ပြရာ တွင် ပြည့်စုံလုံလောက်မှုရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်မီဒီယာများသည် ရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်း ဆွေးနွေးတင်ပြကြသော အစီအစဉ်များမူဝါဒများကိုအလေးထားသောနောက်ဆက်တွဲအစီအစဉ် များကို လွှင့်ထုတ်သင့်သည်။ ယင်းသို့သော အစီအစဉ်များသည် ပါတီခေါင်းဆောင်များနှင့်ရွေး ကောက်ပွဲဝင်ကိုယ်စားလှယ်များကိုလူထုက တိုက်ရိုက် မေးမြန်းနိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးပေးထားသင့် သည်။ တစ်ဖန် ကိုယ်စားလှယ်အချင်းချင်းလည်း စကားစစ်ထိုးခြင်း ကိုပြုလုပ်ပေးသင့်သည်။ထိုရည် ဂွယ်ချက်အတွက် ကိုယ်စားလှယ်များစကားစစ်ထိုးခြင်း၊ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း စသည့်ပုံစံမျိုးစုံကိုသုံး သင့်သည်။

နှစ်ဘက်မျှနှင့်ဘက်မလိုက်ခြင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍စဉ်းစားသည့်အခါတွင် သတင်းထုတ် လွှင့်သည့်မီဒီယာ သမားများသည် ထိုအစီအစဉ်များကိုမည်သို့ပုံဖော်တင်ဆက်ထားမည်နည်းဆို သည့်ကိုဆုံးဖြတ်ရာတွင် အယ်ဒီတာ ၁လုပ်သူ၏ရွေးချယ်မှုမှာ တစ်စုံတစ်ရာသောအတိုင်းအတာရှိပေ မည်။ ဖိတ်ခေါ်မည့်ကိုယ်စားလှယ် ၊ကိုယ်စားလှယ် မဟုတ်သောအခြားသူများကို ဂရုတစိုက် ရွေးချယ်ခြင်းစသည်တို့ကိုဆုံးဖြတ်သည့်အခါမျှတပြီးပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော ပုံသေနည်း ကို သုံး ရမည်။

3. Direct Access Programmes

So-called 'direct access' programming includes the allocation of airtime to political parties and candidates to broadcast short clips produced by themselves, as well as paid advertising. Direct access programming is important as it is one of the very few ways political parties and candidates can present themselves directly to the public. Public service broadcasters are often required to provide free airtime and production support to facilitate these programmes.

Given that broadcasters have no editorial control over the content of direct access slots, their liability for such programmes should be limited. A number of other rules govern the allocation and timing of these programmes.

၃။ တိုက်ရိုက်ထုတ်လွှင့်သည့်အစီအစဉ်

တိုက်ရိုက်ထုတ်လွှင့်မှုအစီအစဉ်ဟုခေါ်ဆိုသောယင်းအစီအစဉ်တွင် ပါတီများ၊ ဂွေးကောက် ပွဲဝင် ကိုယ်စား လှယ်များ ကိုယ်တိုင်ရိုက်ကူးထားသော အစီအစဉ်တိုလေးများကိုထည့်သွင်းခြင်းနှင့် အကြေးငွေယူထား သော ကြော်ငြာကဏ္ဍများအတွက် လွှင့်ထုတ်မည့် အချိန်ကိုသတ်မှတ်လျာထား ရမည်။ထိုအစီအစဉ်သည် နိုင်ငံရေး ပါတီများနှင့်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများအတွက်ပြည်သူလူထုနှင့် တိုက်ရိုက်ထိတွေ့နိုင်မည့်အလွန်နည်းပါး လှသော

နည်းလမ်းများအနက်တစ်ခုဖြစ်သောကြောင့် အရေးကြီးပေ သည်။အများပြည်သူပိုင်ဆိုင်သော ထုတ်လွှင့်ခြင်းဆိုင်ရာ မီဒီယာ အဖွဲ့အစည်းများ သည် ထိုအစီအစဉ်အတွက်အခမဲ့လွှင့်ထုတ်ချိန်ရရှိရန်ပံ့ပိုးကူညီပေးရန်လိုအပ်သည်။

အကယ်၍ တိုက်ရိုက်ထုတ်လွှင့်ပေးမည့်အစီအစဉ်အတွက် အယ်ဒီတာကထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲမှု မရှိခဲ့ပါက သူတို့၏အစီအစဉ်အတွက် တာဝန်ယူရမည်တို့ကို ကန့်သတ်ရန်လိုအပ်သည်။ အချိန် နေရာစသည့်အခြား သောသတ်မှတ်ချက်များသတ်မှတ်ရန်လိုအပ်သည်။

သတင်းနှင့်လတ်တလောဖြစ်ရပ်အစီအစဉ်၏ မျှတမှုနှင့်ဘက်မလိုက်ခြင်း Balance and Impartiality in News and Current Affairs Programming

News and current affairs programming has been identified by a range of actors, including international courts and tribunals, as one of the most important forms of broadcast programming. Even outside of election periods, news and current affairs programmes are the key way in which most people receive political, as well as other, information.

During elections, this form of programming assumes particular importance. Publicly owned or funded media are under a strict obligation to be neutral and impartial in their coverage of election events, and should never express a particular preference for one candidate or party, discriminate against a particular party or candidate, or in any other way be biased. In many countries, private broadcasters are also placed under an obligation to be politically neutral and such obligations may be a legitimate restriction on freedom of expression. It may be noted, however, that a similar restriction on the print media would be very hard to justify given the different nature of this medium.

While the principle is a simple one, its implementation can be problematic. The experience of broadcasting in transitional democracies, and indeed of certain established democracies, shows that news programmes are the broadcast category where the principles of balance and fairness are most often breached. The reality is that politicians belonging to a ruling party or coalition often receive considerable attention by virtue of their role in running the country. This role not only naturally generates news stories but also allows them more scope to manoeuvre themselves into situations where they are likely to receive news coverage.

Given this, and because of the importance of the broadcast media during elections, and because of the high credibility the public attaches to news and current affairs programmes, broadcasters should make every effort to ensure that they meet their obligations of balance and impartiality. In particular, an effort should be made to counterbalance disproportionate coverage of incumbent candidates. The ARTICLE 19 Guidelines suggest that measures that could be taken include granting a right of reply to other candidates where an incumbent has received news coverage, or implementing an 'equal time' rule, whereby the main competing parties get equal news and current affairs coverage during the election period.

Given the potential for editorial opinions to be confused with news, the ARTICLE 19 Guidelines recommend that publicly owned or funded media should not broadcast any editorial opinions at all in relation to the elections. Private broadcasters should make a commitment to clearly identify any editorial opinions and not to broadcast them during news programmes.

သတင်းနှင့် နောက်ဆုံးရသတင်း သို့မဟုတ် လတ်တလောဖြစ်ရပ် အစီအစဉ်သည် သတင်း ထုတ်လွှင့်ရာတွင်အရေးပါဆုံးသော ပုံစံဖြစ်သည့်အလျောက် ကြော်ငြာမှုများ၊ နိုင်ငံတရားရုံးများ၊ တရားစီရင်ရာ တရားခွင်များ စသည်တို့ ပါဝင်နိုင်သည်။ရွေးကောက်ပွဲကာလမဟုတ်သည့်အချိန်များ မှာပင်လျှင် သတင်းနှင့် လတ်တလောဖြစ်ရပ် အစီအစဉ်သည် လူအများစုအနေဖြင့်နိုင်ငံရေးနှင့် အခြား သတင်းများရယူရာ အဓိက အစီအစဉ်ဖြစ်သည်။

ရွေးကောက်ပွဲကာလတွင်ဤသတင်းတင်ပြပုံအစီအစဉ်သည် အရေးကြီးသောအစီအစဉ် အဖြစ် သတ်မှတ်ရပေမည်။ အများပြည်သူပိုင်ဆိုင်သောသို့မဟုတ်ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာပံ့ပိုးသောမီဒီယာ များသည် သတင်းများ ထုတ်လွှင့်ရာတွင် ဘက်မလိုက်ရေးနှင့် ကြားနေဖြစ်ရန်အထူး လိုက်နာ ရမည့်ဝတ္တရား တစ်ခုဖြစ် သည်။ မည်သည့် ပါတီမည်သည့်ကိုယ်စားလှယ်ကိုမျှမျက်နှာသာပေးသည့်ဖော်ပြ များစွာသောနိုင်ငံများတွင် ပုဂ္ဂလိကပိုင်မီဒီယာများသည် နိုင်ငံရေး အရဘက်မလိုက် မှုမျိုးမပြုလုပ်ရန်တာဝန်တစ်ရပ်အနေဖြင့်ထားရှိသည်။ထိုတာဝန်သည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခြင်း အတွက်တရားဝင်သတ်မှတ်ချက်လည်းဖြစ်သည်။သို့သော် သတ်ပြရမည်မှာ ပုံနှိပ် မီဒီယာ

အတွက်လည်းအလားတူသတ်မှတ်ချက်မျိုးများထားရှိရန်မှာမူတရားမျှတမှုရှိရန် ခက်ခဲ သည်။ မီဒီယာနှစ်ခု၏ သဘောသဘာဝကွာခြားသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

စည်းမျဉ်းမှာ လွယ်ကူ နေသော်လည်းအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပြဿနာရှိနိုင်သည်။ ကူးပြောင်း ဆဲဒီမိုကရေစီ လူ့ဘောင်များနှင့် ရင့်ကျက်နေသောဒီမိုကရေစီလူ့အဖွဲ့အစည်းများတွင် စင်စစ်တွင်လည်း သတင်းမီဒီယာကဏ္ဍတွင် ထုတ်လွှင့်ခြင်းဆိုင်ရာသတင်းမီဒီယာအမျိုးအစားများ တွင် ကြားနေရေးနှင့် ဘက်မလိုက် ရေးစည်းမျဉ်းကိုမျိုးဖောက်လေ့ရှိကြသည်ကိုတွေ့ရသည်။ အမှန် မှာ အာဏာရပါတီ မှနိုင်ငံရေးသမားများ သို့မဟုတ် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရမှနိုင်ငံရေးသမားများသည် တိုင်းပြည်ကိုလက်ရှိ အုပ်ချုပ်နေသည့်အတွက်လူအများ၏ ဂရုစိုက် ခြင်းကိုခံရသည်။ ယင်းသည် သ ဘာဝအလျောက် သတင်းဇာတ်ကြောင်းများကိုဖြစ်ပေါ်လာစေသလို သတင်းဖော်ပြခံ လိုသော အခြေအနေကိုဖန်တီးနိုင်သောနယ်ပယ်လည်းကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ကိုလည်းရစေနိုင်သည်။

ရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်း လွှင့်ထုတ်မီဒီယာ၏အရေးပါမှုကြောင့်လည်းကောင်း၊လူထု၏ သတင်းနှင့် လတ်တလောဖြစ်ရပ် ကဏ္ဍကိုစိတ်ဝင်စားမှုကိုရရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း သတင်းသ မားများသည် ဘက်မလိုက် ခြင်းနှင့် ကြားနေရပ်တည်ရေးတာဝန်ကိုကျေမြှန်စေရန်ကြိုးစားအားထုတ် ရပေမည်။ အထူးသဖြင့် လျာထား သတ်မှတ် ပြီးသောကိုယ်စားလှယ်များနှင့်ပတ်သက်သောသတင်း တင်ဆက်မှုများတွင်အပြန်အလှန်အချိုးအစား ညီတင်ပြရန်နှင့် ဘက်ညီရန်အထူးအားထုတ်ရပေ မည်။ အာတီကယ် ၁၉ က လမ်းညွှန်ထားသည့်ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရာမှာ ကိုယ်စားလှယ် အားပြန်ကြား ခွင့်ပေးခြင်း သို့မဟုတ်ထုတ်လွှင့်ချိန်တူညီစွာသတ်မှတ်ထားစေခြင်း၊ အဓိကယှဉ်ပြိုင်သောပါတီများ သည် သတင်းနှင့်နောက်ဆုံးသတင်းများကို ရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်းအညီအမျှရစေခြင်းတို့ဖြစ် သည်။

အယ်ဒီတာအာဘော်ကဏ္ဍနှင့်ပတ်သက်၍ အာတီကယ် ၁၉ က အကြံပြုထားသည်မှာ အများပြည်သူပိုင်သော သို့မဟုတ် အစိုးရကဏ္ဍကဏ္ဍထောက်ပံ့ထားသော မီဒီယာလုပ်ငန်းများသည် ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်သော ထင်မြင်ယူဆချက်ပါသောမည်သည့်အယ်ဒီတာအာဘော်ကိုမျှ ထုတ်လွှင့်ခြင်းမပြုသင့်ပေ။ ပုဂ္ဂလိက အသံလွှင့်မီဒီယာ များသည် ရှင်းပြတ်သားသော မည်သည့် အယ်ဒီတာအာဘော်ကိုမဆိုပြုလုပ်ရန်အားထုတ်မှုပြုရမည်။ တစ်ဖန်ယင်း တို့ကိုသတင်းထုတ်လွှင့် သည့်အချိန်တွင်လွှင့်ထုတ်ခြင်းမပြုရ။

မီဒီယာကိုတိုက်ရိုက်ရယူသုံးစွဲခြင်း Direct Access to the Media

Some form of direct access to the media is essential for parties and candidates in elections to get their message across. While news and other programming should provide voters with information about parties' policies and platforms, direct access to the media allows them to speak in their own voices. Providing direct access to the media thus makes an invaluable contribution to the ability of parties and candidates to communicate their messages to the public. In practice, direct access of some sort is available to parties and candidates in all established democracies.

Direct access refers broadly to two distinct types of media content:

- a system of entitlement to short slots in the broadcast media, allocated among the various competing political parties and candidates; and
- paid advertising, in both print and broadcast media.

ရွေးကောက်ပွဲကာလတွင်း ပါတီများနှင့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများသည် မိမိတို့၏သတင်းအချက် အလက်များကိုဖြန့်ဝေရန် အတွက် တစ်စုံတစ်ခုသော မီဒီယာပုံစံတစ်ခုကိုတိုက်ရိုက်ရယူသုံး စွဲသည့် မရှိမဖြစ်လို အပ်သည်။သတင်းနှင့်အခြားသောအစဉ်များသည်မဲပေးသူများအား ပါတီများ ၏ရပ်တည်ချက်နှင့်မူဝါဒ များကို သိရှိစေရန်မှာလိုအပ်သလို သူတို့အားမီဒီယာတိုက်ရိုက် သုံးစွဲပေးခြင်းအားဖြင့် သူတို့၏ကိုယ်ပိုင်အသံကို ထုတ်ဖော် ခွင့်ရကြပေမည်။မီဒီယာကိုတိုက်ရိုက် ရယူခွင့်ပေးခြင်းအားဖြင့် ပါတီများနှင့်ရွေးချယ်ခံကိုယ်စားလှယ် များအားသူတို့၏သတင်းစကားကို လူထုထံတိုက်ရိုက်ပေးခွင့်ရစေခြင်းအားဖြင့် အဖိုးတန်သောအကူ အပံ့ပင်ဖြစ် တော့သည်။လက်တွေ့ တွင်လည်း ဒီမိုကရေစီအခြေကျပြီးသောလူ့အဖွဲ့အစည်းတိုင်းတွင် တစ်မျိုးမျိုးသောမီဒီယာကို ပါတီ များနှင့်ကိုယ်စားလှယ်များသုံးစွဲရကြသည်။

တိုက်ရိုက်ရယူသုံးစွဲခြင်းဆိုသည်မှာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဆိုရပါလျှင် ကွဲပြားခြားနားသော မီဒီယာ ပုံစံနှစ်မျိုး ကိုဆိုလိုသည်။

- ထုတ်လွှင့်သောမီဒီယာတွင် ခေတ္တ မျှဝင်ရောက်လာနိုင်ခွင့်ပေးသည့်စနစ်၊ များစွာသောပါတီ များရွေးချယ်ခံ ကိုယ်စားများအထဲမှသတ်မှတ်ယူသောစနစ်
- အခငွေကြေးယူသောကြော်ငြာကဏ္ဍ၊ ပုံနှိပ်မီဒီယာနှင့်ထုတ်လွှင့်ခြင်းမီဒီယာနှစ်မျိုးစလုံးအပေါ် အဝင်ဖြစ်သည်။

1. Direct Access Slots

The vast majority of the established democracies have instituted systems whereby a set amount of direct access slots are allocated among the various competing parties and candidates. The idea is to allow parties to speak directly to the electorate. Publicly owned or funded broadcasters are normally the main means for disseminating these slots but, in some countries, private broadcasters are also required to provide them.

The exact allocation of airtime among the parties and candidates may be calculated in different ways. In most countries with an established track record of elections, airtime is allocated in proportion to the previous performance of the party in question, as determined, for example, by the number of votes obtained in the last election. In other countries, free airtime is distributed evenly among all political parties and candidates. Whichever formula is adopted, the rules for allocation should be precise, fair and transparent.

Broadcasters have no editorial control over the content of direct access slots and, as a result, should not normally be held liable for their content. They may, however, be held liable where the media outlet concerned has taken specific steps to adopt or endorse the statements. Furthermore, this waiver of liability may not extend to extreme cases where the statements constitute clear and direct incitement to violence and the media outlet had an adequate opportunity to prevent their dissemination. This departure from the normal rules of liability is justified by the short duration of campaign periods and the fundamental importance to free and fair elections of unfettered political debate. This limitation of liability does not, however, relieve political parties and other speakers themselves from liability for their statements.

Provision of these slots for free is recommended as it helps promote a level playing field during elections (paid political advertising, discussed below, is available only in the measure that parties and candidates can afford it). In many countries, public service, or publicly owned or funded, broadcasters are required not only to provide airtime free of charge but also to make available production facilities to assist political parties and candidates to prepare their clips.

It is important that the amount of time allocated for direct access slots is sufficient for parties and candidates to communicate their messages, and for the public to be informed about the issues, party positions, and the qualifications and characters of the candidates. The timing of the slots should be designed to maximise the number of viewers/listeners; wherever possible slots should be broadcast during prime time and they should never be broadcast at times when it is inconvenient for large segments of the population to view or hear them, for example past midnight.

၁။ တိုက်ရိုက်ရယူသော ဝင်ပေါက်

အခြေကျပြီးသောတည်ဆဲမီဒီယာကရေစီအဖွဲ့အစည်းများသည် စနစ်တစ်ရပ်ကိုဖော်ဆောင် ထား သည်။ ထိုစနစ်မှာ တိုက်ရိုက်ဝင်ရောက်သုံးစွဲနိုင်သောစနစ်များထားရှိပြီး ပါတီများနှင့် ကိုယ်စားလှယ်များကို လည်းသတ်မှတ် ရာထားထားသည်။စိတ်ကူးမှာ ပါတီများအနေဖြင့် တိုက် ရိုက်ဝင်ရောက်ပြီးမဲဆန္ဒရှင်များ သို့မဟောပြောခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။အများပြည်သူပိုင်သို့ မဟုတ် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ထားသောမီဒီယာများသည် ထိုစနစ်မျိုးကို စီစဉ်လုပ်ဆောင်ပေးရသည်။ သို့သော် အချို့သောနိုင်ငံများတွင်မူ ပုဂ္ဂလိကမီဒီယာများကလည်း ထိုကဲ့သို့သော စနစ်ကိုလုပ် ဆောင်ပေးရသည်။

ပါတီများနှင့်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက်ထုတ်လွှင့်ချိန်သတ်မှတ်ပေးခြင်းကိုအမျိုးမျိုးတွက် ချက်သတ်မှတ် နိုင်သည်။ နိုင်ငံအများစုတွင် ရွေးကောက်ပွဲမှတ်တမ်းများအရ ထုတ်လွှင့်ချိန်သည် ယခင် ကလုပ်ဆောင်နိုင် ချေပေါ်မူတည်၍ အချိုးညီစွာတွက်ချက်သည်။ ပုံစံအားဖြင့် ယခင်ရွေး ကောက်ပွဲတွင်ရရှိခဲ့သော မဲအရေ အတွက်ပေါ်တွင် မူတည်တွက်ချက်သည်။ အခြားသောနိုင်ငံများ တွင်မူ ထုတ်လွှင့်ချိန်ကိုပါတီများနှင့် ကိုယ်စားလှယ်များအကြားအညီအမျှပင်ခွဲခြားသတ်ပေး သည်။မည်သည့်တွက်ချက်နည်းကိုခံယူကျင့်သုံးသည်ဖြစ်စေ သတ်မှတ်သောစည်းမျဉ်းများသည် တိကျစေရမည်၊မျှတစေရမည်၊ပွင့်လင်းမြင်သာစေရမည်။

ထုတ်လွှင့်သူများအတွက် တိုက်ရိုက်မီဒီယာကိုရယူသုံးစွဲကြရာတွင် အယ်ဒီတာသဘော ထား ထိန်းချုပ်မှု မရှိတော့ပေ။ သို့ဖြစ်၍ ၎င်းတို့၏ပြောကြားမှုများအတွက်တာဝန်ယူရန်မလိုအပ်ချေ။ သူတို့သည် မီဒီယာသုံးသူများ၏ ပြောကြားချက်များကိုခံယူခြင်း တိုးချဲ့ပြန့်ပွားစေသည့်အခါတွင် မူတာဝန်ယူရပေမည်။ ထို့မျှမက တာဝန်ယူရခြင်းကို ပိုမိုကြီးကျယ်သောအမှုအဖြစ်ချဲ့ကားခြင်းမပြု

သင့်။ ထိုအဆိုများသည် အကြမ်းဖက်မှုမျိုး ကိုဖြစ်စေသည့် လုံ့ဆော်မှုနိုးဆွမှုဖြစ်သရွေ့၊ ထိုအဆိုများကိုဖြန့်ချိရာတွင်မီဒီယာအနေဖြင့်တားဆီးနိုင်ချေရှိလျက် မတားဆီးသော အခြေအနေမျိုးမှလွဲ၍ တာဝန်ယူရခြင်းကို ချဲ့ကားခြင်းမပြုသင့်ပေ။ ထိုတာဝန်ယူရသော အခြေအနေသည်ပုံမှန် စည်းကမ်း သတ်မှတ်ချက်မှကွဲလွဲသွားစေနိုင်သဖြင့် တိုတောင်းသော မဲဆွယ်ကာလ အတွင်းသာသတ်မှတ် သင့်သည်။အခြေခံအရေးကြီးသောအချက်များ လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတသောရွေးကောက်ပွဲ ၏ ကန့်သတ်ချက်မရှိ သော စကားစစ်ထိုးခြင်း သာဖြစ်စေသည်။ ဤတာဝန်ယူရသည့် ကန့်သတ်ချက် သည် နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် စကားပြောဆိုသူများကိုသက်တောင့်သက်သာမဖြစ်စေပါ။

ယခုကဲ့သို့ မီဒီယာကိုအခမဲ့ သုံးခွင့်ပြုခြင်းသည်ရွေးကောက်ပွဲကာလ တွင်အားလုံး ကို တန်း တူညီမျှဖြစ်မှုကိုတိုးမြှင့်စေခြင်းဖြစ်သည်။အခကြေးငွေပေးပြီးနိုင်ငံကြော်ငြာလုပ်ခြင်းတွင်မူ တတ်နိုင်သောပါတီများသာသုံးနိုင်သည့်အခြေအနေကိုဖြစ်ပေါ်စေသည်။ နိုင်ငံအများအပြားတွင် အများပြည်သူဆိုင်ရာ ဌာန၊ အများပြည်သူပိုင်သို့ မဟုတ်ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာအထောက်အပံ့ပေးသော မီဒီယာများသည် နိုင်ငံရေးပါတီများအားအခမဲ့လွှင့်ထုတ်ခွင့်ပေးသလို ပါတီနှင့်ကိုယ်စားလှယ်များ လွှင့်ထုတ်လိုသောရိုက်ကူးမှုများကိုထုတ်လုပ်ခြင်းများတွင်လည်းအဆင်ပြေစေရန်အထောက်အပံ့ ပေးကြသည်။

အခမဲ့မီဒီယာသုံးခွင့်ပေးရာတွင်သတ်မှတ်ပေးသောအချိန်သည် ပါတီများနှင့် ကိုယ်စား လှယ် လောင်းများအနေဖြင့် မိမိတို့ပေးလိုသော သတင်းစကား၊ ပြည်သူ့သို့ တင်ပြလို သော ပြဿနာများ၊ပါတီ၏အခြေအနေ၊ ကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏အရည်အချင်းနှင့် အကျင့်စာရိတ္တ စသည်တို့ကို ဖော်ပြနိုင်ရန်လုံလောက်သောအချိန်ဖြစ်ရန်မှာ အရေးကြီးသည်။ မီဒီယာသုံးခွင့်ရ သည့် အချိန်ကာလသည် ကြည့်ရှုသူပရိသတ်အများဆုံး ဖြစ်နိုင်သည့်အချိန်မျိုးဖြစ်ရန်စဉ်းစားရမည်။ မီဒီယာသုံးခွင့်ပြုသည့် အခန်းသည် အချိန်ကောင်းဖြစ်ရန်လိုအပ်သည်။ကြည့်ရှုပရိသတ် အတွက် အဆင်မပြေသောအချိန်မဖြစ်စေရန်ဖြစ်နိုင်သမျှစဉ်းစားရမည်။ ဥပမာ -ညည့်နက် သန်းခေါင်ကျော်အချိန် မျိုးဖြစ်သည်။

2. Advertising

Paid political advertising is another way parties and candidates can gain direct access to the electorate. Political advertising in the broadcast media is controversial. Many European countries ban political advertising in the broadcast media – while others place stringent fetters on it – on the grounds that it advantages richer parties and candidates. A Recommendation calls on European States to consider introducing limitations on political advertising.¹ In the United States, on the other hand, a ban, or even restrictions, on political advertising would be deemed contrary to the right of freedom of expression.

Under international law, a ban on advertising in the broadcast media is considered to be legitimate. A complete ban in the print media would probably breach the right to freedom of expression, although some restrictions may be acceptable.

Where paid political advertising is allowed, it should be available on equal conditions and rates of payment to all contending parties.

၂။ကြော်ငြာ

အခကြေးငွေပေးရသောကြော်ငြာကဏ္ဍသည်လည်း ပါတီများနှင့်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ အတွက်မဲဆန္ဒရှင် များနှင့် တိုက်ရိုက်ထိတွေ့ ခွင့်ရသည့်အခြားနည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။နိုင်ငံရေး ကြော်ငြာများ လွှင့်ထုတ်သည် မီဒီယာသည် အငြင်းပွားဖွယ်ရာ ဖြစ်သည်။များစွာသောဥပဒေပုဒ်မ နိုင်ငံ များသည် ထုတ်လွှင့်ခြင်း မီဒီယာကဏ္ဍတွင်နိုင်ငံရေးကြော်ငြာကိုပိတ်ပင်တားဆီးထားသည်။တင်းကြပ်သောကန့်သတ်ချက်လည်း ပြုလုပ်ထားကြသည်။အကြောင်းမှာ ကြွယ်ဝသောပါတီများအနေဖြင့်အားသာချက် ရှိသွားနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေပုဒ်မနိုင်ငံများနိုင်ငံရေးကြော်ငြာကန့်သတ်ချက်ကိုစဉ်းစားပေးရန်တောင်းဆိုမှုပြုထားသည်။အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင်မူနိုင်ငံရေးကြော်ငြာကိုတားဆီးခြင်းမဆိုထားနှင့် ကန့်သတ်မှုသည်ပင်လျှင် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်ကို ဆန့်ကျင်သည်ဟုယူဆသည်။

နိုင်ငံတကာဥပဒေများအရ လွှင့်ထုတ်သောမီဒီယာတစ်ခုတွင်ကြော်ငြာတစ်ခုကိုတားဆီးခြင်း သည် တရားဝင်ဖြစ်စေရမည်။ အချို့သောကန့်သတ်ချက်များသည်လက်ခံနိုင်ဖွယ်ရှိသော်လည်း ပုံနှိပ်မီဒီယာကို လုံးပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်းသည် လွတ်လပ်ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်ကိုချိုးဖောက်ခြင်းမည် ပေလိမ့်မည်။

¹ Council of Europe Recommendation R(99)15, adopted 9 September 1999, Appendix, Principle II.5.

အခပေးနိုင်ငံရေးကြော်ငြာကိုခွင့်ပြုထားသောနေရာတွင်ပါတီများအားလုံးတူညီသောအခြေအနေ၊ နှုန်းထားများ ရရှိသင့်သည်။

ထင်မြင်ယူဆချက်ဆန္ဒသဘောထားကောက်ယူခြင်းနှင့် နှုတ်ဆိတ်နေသော ရွေးကောက်ပွဲကြိုကာလ

Opinion Polls and the pre-Election Period of Silence

Both the contenders for election and the general public are inevitably curious to know in advance what the outcome of the elections is likely to be. Various organisations and individuals may conduct opinion polls, where they question a substantial number of people in order to assess the popularity of the competing candidates. The results of such opinion polls are of interest to journalists, who may wish to publish them for the benefit of their audience. However, opinion polls can have a distorting impact on voting patterns, especially if they are not properly understood by the public. As part of their duty to inform voters, journalists should make sure that reporting on poll results is accompanied by an explanation of their significance.

ရွေးကောက်ပွဲအတွက်ရွေးချယ်ထားသောကိုယ်စားလောင်းနှင့်လူထုကြီးသည်ရွေးကောက် ပွဲ၏ရလဒ်သည် မည်သို့ဖြစ်နိုင်သနည်းဟုစိတ်တွင်တွေးတောပြီးသိချင်နေပေမည်။ အဖွဲ့အစည်းအမျိုးမျိုးနှင့် လူအမျိုးမျိုးတို့သည် ထင်မြင်ယူဆချက်သဘောထားကောက်ယူဆန်းစစ်မှုများပြုလုပ် ကြပေမည်။ သူတို့သည် ရွေးကောက်ပွဲဝင် ကိုယ်စားလှယ်များ၏လူကြိုက်များမှု ကိုဆန်းစစ်ရန် လူအတော်များများအားမေးခွန်းများမေးရပေမည်။ ထိုသဘောထားကောက်ယူမှုများ၏ရလဒ်များကို စာနယ်ဇင်းသမားများက စိတ်ဝင်စားသည်။ သူတို့၏ပရိသတ် အကျိုးစီးပွား အတွက်ဖြန့်ချိလိုကြ သည်။ သို့သော်လည်း သဘောထားကောက်ယူမှုများသည် မဲပေးသည့်ဖြစ်စဉ် အပေါ်တွင် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်သည့်သက်ရောက်မှုဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ အထူးသဖြင့် သူတို့ကိုလူထုကမှန်ကန်စွာနား လည်မှုမရှိလျှင် သက်ရောက်မှုဖြစ်နိုင်သည်။ သူတို့၏တာဝန်တစ်ရပ်ဖြစ်သည့်လူထုအားအစီရင်ခံ ခြင်း၏အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုအဖြစ် သဘောထားကောက်ယူမှု၏ရလဒ်ကိုတင်ပြရာတွင် သူတို့၏ ထူးကဲမှုများကိုရှင်းလင်းသည့် ရှင်းလင်းချက်ပူးတွဲပါရန်အထူးဂရုစိုက်ရမည်။

How Opinion Polls are Conducted

Opinion polls may be conducted and/or commissioned by all sorts of different actors including academic institutes, commercial businesses, political parties, non-governmental organisations, government agencies and the news media. Polls may be conducted either during an election campaign or at the end of the campaign, in the form of exit polls of voters on election day. The main methods used for conducting polls are face-to-face interviews (in the street or in people's homes), or interviews by mail, telephone or over the Internet.

ဆန္ဒသဘောထားကောက်ယူမှုကိုမည်သို့ လုပ်ဆောင်မည်နည်း

ဆန္ဒသဘောထားကောက်ယူမှုကို လူမျိုးစုံ ပါဝင်သည့်အဖွဲ့မျိုးစုံလုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ ယင်း တွင်ပညာရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ ကုန်သွယ်စီးပွားအဖွဲ့များ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ အင်ဂျီနီယာများ၊ အစိုးရ ဌာနများ၊ သတင်းမီဒီယာများ စသည်တို့ပါဝင်နိုင်သည်။ သဘောထားကောက်ယူမှုကို ရွေးကောက် ပွဲမဲဆွယ်ကာလမှာသော်လည်းကောင်း၊ မဲဆွယ် ပွဲပြီးနောက်တွင်သော်လည်းကောင်း ရွေးကောက်ပွဲ နေ့တွင် မဲပေးသူ၏ပုံသဏ္ဍန်ဖြင့်လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ ဆန္ဒ သဘောထားကောက်ယူရာတွင်သုံး သောအဓိကနည်းမှာ မျက်နှာချင်းဆိုင်တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ (လမ်းပေါ်၊ နေထိုင်ရာ အိမ်) သို့မဟုတ် စာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တယ်လီဖုန်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အင်တာနက်ဖြင့် သော်လည်းကောင်းပြုလုပ်နိုင်သည်။

Interpreting Opinion Polls

Not all opinion polls results are equally reliable. An opinion poll conducted by an impartial organisation will in many cases be more trustworthy than, for example, a poll conducted by the government or a political party. But even a poll conducted by a disinterested organisation should be treated with caution and can be substantially wrong or misleading. There are three main factors affecting the reliability of opinion poll results.

The first factor is the wording of the question posed to the public. For example, the question: “who do you plan to vote for?” may not be answered by all people in the same way as “who do you think should win the elections?” The former question would probably lead to a more reliable prediction of the election outcome.

The second factor affecting the reliability of polls is what is known as the ‘margin of error’. If you ask only three people about their voting intentions, it is fairly obvious that the result will be extremely unreliable. Asking a hundred people will generate a better result and asking a thousand an even better one. There is, in other words, a positive relationship between the number of people interviewed and the reliability of the opinion poll. This can be calculated mathematically and expressed as a percentage called the margin of error. The lower the margin of error, the better, as it is a measurement of the unreliability of the poll.

The third source of error in opinion polls is the selection of respondents. Although questioning more people reduces the margin of error, it does not always guarantee an accurate result because there may be skews in the sample of people interviewed. For example, an opinion poll conducted by Internet may be distorted because poor people are less likely to have Internet access than rich people. If poor people tend to vote for different parties than rich people, an Internet poll will overstate the popularity of the parties favoured by rich people.

ဆန္ဒသဘောထားကောက်ယူမှုကိုပြန်ဆိုခြင်း

ဆန္ဒသဘောထားကောက်ယူမှုတိုင်း ရလဒ်များသည်ညီမျှစွာကိုးစားနိုင်သည်မဟုတ်ပေ။ ထင်မြင်ယူချက် ကောက်ယူခြင်းကိုလုပ်ဆောင်ရာတွင် နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့်အစိုးရတို့ လုပ်သော ဆန္ဒသဘောထားကောက်ယူမှုထက် ဘက်လိုက်မှုမရှိ သောအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကပြုလုပ်ခြင်းက ပို၍ယုံကြည်ရသည်။ သို့သော်လည်း စိတ်ဝင်စားမှုမရှိသောအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကပြုလုပ်သော သဘောထားကောက်ယူမှုကိုသတိထားရမည်။ မှားယွင်းတတ်သည်။ ဆန္ဒသဘောထားကောက် ယူမှုအပေါ်ယုံကြည်ကိုးစားကိုသက်ရောက်သောအကြောင်းချင်းရာသုံးခုရှိသည်။

ပထမအချက်မှာ လူထုအားမေးမြန်းသည့်အခါတွင်မေးခွန်း၏စာစီထားပုံဖြစ်သည်။ ဥပမာ- မေးခွန်းအနေဖြင့် (မည်သူ့ကိုမဲပေးရန်စိတ်ထားသနည်း) ဟူသောမေးခွန်းကိုဖြေရာတွင် (ရွေးကောက် ပွဲတွင် မည်သူနိုင်သင့်သလဲ) မေးခွန်းကိုဖြေသောအဖြေသည် တူညီမည် မဟုတ် ချေ။ ပထမမေးခွန်းသည် ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်နှင့်ပတ်သက်၍ ကိုးစားနိုင်သောခန့်မှန်းချက်ကိုပေး ပေမည်။

ဆန္ဒသဘောထားကောက်ယူမှုအပေါ်တွင်ကိုးစားနိုင်မှုကို သက်ရောက်သောဒုတိယအချက် မှာ မှားယွင်းနိုင်ချေ ‘margin of error’ ဟုခေါ်သောအချက်ပင်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍သင်လူသုံး ဦးကိုသာသူတို့ ၏မဲပေးမည့်မုန်းချက်ကိုမေးခွဲပါက ရလဒ်သည် အလွန်ကိုးစား၍မရနိုင်ဟူသည် မှာ ရှင်းလင်းလှသည်။ လူတစ်ရာခန့်ကိုမေးမြန်းခြင်းသည် ပိုကောင်းသောရလဒ်ကိုပေးပေမည်။ အကယ်၍ တစ်ထောင်ကိုမေးခွဲမည်ဆိုပါက ပိုကောင်းသောရလဒ်ရမည်ပင်ဖြစ်သည်။ အခြားတစ် ဖက်တွင် အပြုသဘော ဆောင်သော ဆက်နွယ်မှု သည် မေးမြန်းသောလူဦးရေအရေအတွက်နှင့် ဆန္ဒသဘောထား ကောက်ယူမှု၏ ကိုးစားနိုင်ချေတို့ အကြားတွင်ရှိသည်။ ယင်းကိုသင်္ချာသဘောအရတွက်ချက်ပြီးမှားယွင်းနိုင်ချေကို ရာနှုန်းဖြင့် ဖော်ပြနိုင်သည်။ မှားယွင်းနိုင်ချေနည်းလေလေပိုကောင်းလေလေဖြစ်သည်။ သူကသဘောထား ကောက်ယူမှု၏ကိုးစားမှု မရှိနိုင်သောအခြေအနေကို ဖော်ပြသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဆန္ဒသဘောထားကောက်ယူခြင်း၏မှားယွင်းနိုင်သည့်ရင်းမြစ်ဖြစ်သည့်တတိယအချက်မှာ တုံ့ပြန်မှုကိုရွေးချယ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ လူများကိုမေးမြန်းမှုပြုလေ မှားယွင်းနိုင်ချေ ကိုနည်းစေ သည် မှန်သော်လည်း တိကျသောရလဒ်ကိုပေးမည်ဟုအာမ မခံနိုင်ချေ။ အကြောင်းမှာ နမူကောက် ယူသည့်သူများတွင် ဘက်လိုက်မှု အစွဲရှိမှုများပါဝင်ကောင်းပါဝင်နိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ- ဆန္ဒသဘောထားကောက်ယူမှုကို အင်တာနက်ဖြင့် ပြုလုပ်ပါက မှားယွင်းယိုယွင်းနိုင်သည်။ အကြောင်းမှာ ဆင်းရဲသားများသည် ချမ်းသာသောသူများထက် အင်တာနက်သုံးနိုင်သူနည်းပေမည်။ အကယ်၍ဆင်းရဲသားများက ချမ်းသာသောသူများ နှစ်သက်သည့်ပါတီ နှင့်မတူသော အခြားပါတီကို မဲပေးခဲ့ပါက အင်တာနက်ဖြင့် ပြုလုပ်သောဆန္ဒသဘောထားကောက်ယူမှုသည် ချမ်းသာသောသူ များနှစ်သက်သည့်ပါတီ၏လူကြိုက်များမှုကို မှားယွင်းဖော်ပြပေမည်။

Explaining the Significance of Polls

The publication of opinion poll results can have a significant impact on voting patterns. For example, voters may conclude that their favoured party is going to lose the elections anyway and decide not to bother to vote. Or voters may assume that a favoured party is already doing well in the polls and decide instead to vote for another party, which they would also like to see represented. To avoid a situation where people change their voting intentions on the basis of potentially wrong information, journalists who publish opinion poll results should explain their significance, and the risk of error, to the public.

The Code for Media during Elections, issued by the National Communications and Media Commission, lists which information should accompany any published opinion poll result. The publisher should identify: 1) the organisation that conducted the poll; 2) the organisation or party that commissioned the poll and paid for it; 3) the methodology used; 4) the sample size (i.e. the number of people interviewed); 5) the margin of error; and 6) the dates on which the poll was conducted. In addition, it should be explained that the poll reflects public opinion only at the time it was taken.

စစ်တမ်း၏ထူးကဲမှုကိုရှင်းလင်းခြင်း

ဆန္ဒသဘောထားကောက်ယူမှု၏ရလဒ်ကိုထုတ်ပြန်ကြေငြာခြင်းသည် မဲပေးမည့် ပုံစံကို ထူးထူးကဲကဲ သက်ရောက်မှုရှိသည်။ ဥပမာ မဲပေးသူများသည် သူတို့နှစ်သက်သောပါတီသည် ရွေးကောက်ပွဲတွင်ရှုံးတော့မည်။ သို့အတွက်ကြောင့်မဲပေးဘဲနေလိုက်တော့မည်။မဲပေးခြင်းသည် ထူးခြားမှုရှိမည်မဟုတ်ဟုယူဆလာနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် မဲပေးသူသည် မိမိတို့နှစ်သက်သောပါတီ သည်အခြေအနေကောင်းနေသဖြင့် အခြားသူတို့ ပါဝင်စေချင်သော ပါတီကိုမဲပေးခြင်းပြုလုပ်မည်။ မှားယွင်းသောသတင်းအချက်အလက် ပေါ်အခြေခံပြီးမဲဆန္ဒရှင်များ၏ မဲပေးမည် ရည်ရွယ်ချက်များ ပြောင်းလဲခြင်းကိုရှောင်နိုင်ရန် မိမိတို့၏သဘောထား စစ်တမ်းရလဒ်ကိုထုတ်ပြန်သော စာနယ်ဇင်း သမားများအနေဖြင့် ထိုရလဒ်၏သဘောတရားများကိုရှင်းလင်းပြောကြားသင့်သည်။ ထို့ပြင်မှားယွင်းနိုင်သည့်အခြေအနေများကိုလည်းလူထုအားအသိပေးသင့်သည်။

အမျိုးသားဆက်သွယ်ရေးနှင့်မီဒီယာကော်မရှင်ကထုတ်ပြန်ထားသောရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်းမီဒီယာသမားများ၏ကျင့်ဝတ် တွင်ဖော်ပြထားသည်မှာ မည်သည့်သတင်းကိုမည်သည့်ဆန္ဒ သဘောထား ကောက်ယူမှု ရလဒ်နှင့်တွဲ၍ဖော်ပြရမည် ကို ထုတ်ပြန်ထားသည်။ထုတ်ဝေသူသည် အောက်ပါအချက်များကိုသေချာစွာ ခွဲခြား သိမြင်ရမည်(၁) စစ်တမ်းကောက်ယူမှုကိုဆောင်ရွက်သော အဖွဲ့အစည်း၊ (၂) စစ်တမ်းကောက်ယူမှုအတွက် ငွေထုတ်ပေးသောသို့မဟုတ် စီစဉ်ဆောင်ရွက် သော အဖွဲ့အစည်းသို့မဟုတ်ပါတီ (၃)အသုံးပြုသောနည်းပေး (၄) စစ်တမ်းအ ရွယ်အစား (၅) မှားယွင်းနိုင်ချေ (၆) စစ်တမ်းကောက်ယူသောနေ့ရက်တို့ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် စစ်တမ်းသည် စစ်တမ်းပြုလုပ်သောအချိန်မှာပင်လူထု၏သဘောထားကိုထင်ဟပ်ကြောင်းရှင်းလင်းသင့်သည်။

Media Silence Period

Out of concern for the impact that they have on voter behaviour, several countries prohibit the publication of opinion polls during the last few days preceding elections. Such limitations on the freedom of information may be permissible under international law.

မီဒီယာနှုတ်ဆိုတ်သောအချိန်

မဲဆန္ဒရှင်များ၏ ပြုမူပုံအပေါ်တွင်ထိတွေ့သက်ရောက်မှုရှိခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်ပြီး နိုင်ငံအများ အပြားသည် လူထုသဘောထားစစ်တမ်းကောက်ယူမှု ရလဒ်ထုတ်ပြန်ကြေငြာခြင်းကို ရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်ခင်ရက် အနည်းခန့် ကာလအတွင်းတားဆီးပိတ် ပင်တတ်ကြသည်။ ထိုကဲ့သို့ သော သတင်းအချက်အလက် လွတ်လပ်မှု အပေါ်ကန့်သတ်ချက်များသည် နိုင်ငံတကာဥပဒေများ အရခွင့်ပြုနိုင်ချေရှိသည်။

ရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်းအများပြည်သူပိုင်မီဒီယာ၏အခန်းကဏ္ဍ The Role of Public Media during Elections

It is internationally recognised that publicly owned or funded media have a special role to play during elections and have certain obligations over and above those that can be imposed on other media. This is particularly the case for public broadcasters.

နိုင်ငံတကာအသိအမှတ်ပြုထားသည်မှာ အများပြည်သူပိုင်ဆိုင်သောသို့မဟုတ်ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာထောက်ပံ့ ထားသော မီဒီယာတွင် ရွေးကောက်ပွဲ ကာလအတွက် အထူးအခန်းကဏ္ဍရှိသည်။ ထို့ပြင် အခြားသောမီဒီယာများကို ချမှတ်သောတာဝန်ဝတ္တရားများထက် ပိုမိုသောတာဝန်ရှိသည်။ ယင်းသည် အထူးသဖြင့်အများပိုင်ထုတ်လွှင့်မီဒီယာ၏ အလုပ်လည်းဖြစ်သည်။

Public broadcasters

As publicly-funded entities, public broadcasters should observe strict requirements of neutrality and should never endorse any particular candidate, party or programme. If they do carry political advertisements, these should be offered to all parties/candidates on a strictly equal basis.

Furthermore, because of their legal obligation to inform and educate the public, public broadcasters have a duty to ensure that the public is informed about the election. This includes practical matters, such as where and how to vote, to register to vote and to verify proper registration, the secrecy of the ballot (and thus safety from retaliation), the importance of voting, and the functions of the offices that are under contention. It also includes important political issues and the political programmes and viewpoints of the various parties and candidates up for election. In broadcasting this material, it is crucial that public broadcasters not voice any opinions of their own, or endorse the ideas of any particular candidate.

The extent of this duty depends on a number of factors, including the level of awareness of the electorate as well as the availability of this information through other sources, such as private media and other public initiatives (for example posters, pamphlets or public newspapers (see below)). The duty flows from the need to inform the public; where other sources of information do not adequately inform or reach the public, public broadcasters will need to step in and provide this information.

One way to discharge this duty is to provide airtime for direct access programming to enable those up for election to present short 'clips' on themselves and their political views to the public. Public broadcasters are often required to provide this airtime free of charge and at an hour when a large audience will be reached, and to allocate studio time and technical resources, within the limits of their capacity, to facilitate the production of these clips. The rules relating to this programming, for example concerning the length and timing of clips, should apply fairly to all candidates.

A second way to discharge this duty is through news and current affairs programmes, as well as special information programmes, such as political importance where sufficient information on election issues is not forthcoming from other sources. Such programmes should involve all political parties or candidates up for election in the station's geographic area of coverage. The rules and regulations governing this programming, for example regarding the length of the contribution of each participant, should be applied fairly and equally so as to avoid granting privileged treatment to any one participant. The host of a discussion programme or debate should ensure that the questions asked are balanced and should not extend privileged treatment to anyone.

Finally, also pursuant to the duty to inform, public broadcasters have a particular obligation ensure that their programming reaches all groups in society, including ethnic, religious or linguistic minorities. This is of particular relevance to those public broadcasters stations whose geographic coverage includes such groups. For some stations, it may be necessary to broadcast information in a minority language.

အများပြည်သူပိုင်ထုတ်လွှင့်ရေးလုပ်ငန်း

အများပြည်သူ၏ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ခံဖြစ်သည့်အတွက် ပြည်သူ့သတင်းထုတ်လွှင့်သူများ သည် ဘက်မလိုက်ကြားနေရေးကိုတိကျစွာကျင့်သုံးရန်သင့်သည်။ ထို့ပြင် မည်သည့်အခါမျှ မည်သည့်သီးခြားကိုယ်စားလှယ် မည်သည့်ပါတီကိုမျှ ထောက်ခံချက်ပေးခြင်းကိုမပြုလုပ်ရပေ။ အကယ်၍ နိုင်ငံရေးကြော်ငြာကိုလုပ်ဆောင်ခဲ့ပါက ပါတီအားလုံးအတွက်လုပ်ဆောင်ပေးသင့်သည်။ တိကျသောဘက်မလိုက်မှုလည်းရှိရမည်။

ထို့ပြင် သူတို့၏ ပြည်သူကိုအသိပေးရေး၊ ပညာပေးရေးဟူသောတရားဝင်တာဝန်များအရ အများပြည်သူပိုင် ထုတ်လွှင့်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ရွေးကောက်ပွဲအကြောင်းကို ပြည်သူကိုသတင်းအစီရင်ခံ ခြင်းဖြစ်စေရန် အနိုင်အမာပြုရမည်။ ယင်းလုပ်ငန်းတွင်လက်တွေ့ ဆန်သောက်စွဲများပါဝင်သည်။ မည်သည့်နေရာတွင် မည်ကဲ့သို့ မဲပေးရမည်၊ မဲပေးရန်မည်သို့ မှတ်ပုံတင်ရမည်၊ မှတ်ပုံတင်ခြင်းကိုစစ်ဆေးခြင်း၊ လျှို့ဝှက်မဲပေးခြင်း၊ မဲပေးခြင်း၏အရေးပါပုံ၊ အငြင်းပွားတိုင်ကြားလို ပါကရုံးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာများ ဟူသောအချက်များပါဝင်ရမည်။ ထို့အတူအရေးကြီးသောနိုင်ငံရေးပြဿနာများ၊ နိုင်ငံရေးအစဉ်များ၊ ပါတီများ၊ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အမြင်များစသည်တို့ လည်းပါဝင်ရမည်။ ထိုအကြောင်းအရာများကိုလွှင့်ထုတ်ပေးရာတွင် ထုတ်လွှင့်သူများသည် သူတို့၏သဘောထားအမြင်များမပါစေရေးသည် အလွန်အရေးကြီးသောအချက်ဖြစ်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် မည်သည့်ကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏အမြင်ကိုမျှလည်း မြှင့်တင်ပေးရန်မလိုချေ။

ထိုတာဝန်ကိုတိုးချဲ့ခြင်းသည် မဲဆန္ဒရှင်၏ သိနားလည်နိုင်ချေအဆင့်အတန်း၊ သတင်းစာ၊ ပိုစတာနှင့်လက်ကမ်းစာစောင်ကဲ့သို့သော အခြားသတင်းအချက် ရနိုင်သောရင်းမြစ်များ အပါအဝင် များစွာသောအကြောင်းချင်းရာ များပေါ်တွင်မူတည် သည်။

ထိုတာဝန်သည်ပြည်သူကိုအစီရင်ခံရန် လိုအပ်ခြင်း ဆီမှစီးဆင်းလာခြင်းဖြစ်သည်။ အခြေအနေမှာလည်းသတင်းအချက်အလက်ရင်းမြစ် များလုံလောက်မှုမရှိသော အခြေအနေလည်းဖြစ်နေရပေမည်။ အများပိုင်သတင်းထုတ်လွှင့်သူများကထိုအခြေအနေတွင်းဝင်ရောက်ရန် လိုအပ်ပြီး သတင်းပံ့ပိုးခြင်းအလုပ်ကိုလုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုတာဝန်ကိုထမ်းဆောင်သည့် နည်းလမ်းတစ်ခုမှာ မီဒီယာတိုက်ရိုက်ရနိုင်ရေးအတွက် ထုတ်လွှင့်ချိန်ကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ထိုအစီအစဉ်တွင်ရွေးကောက်ပွဲအတွက်ရည်ရွယ်ပြီးပါတီများကသူတို့၏ အစီအစဉ်ရှိကူးထားသော ကားတိုလေးများဖြင့် သူတို့၏နိုင်ငံရေးအ မြင်များကိုပြည်သူသို့ တင်ပြနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အများပြည်သူပိုင်သောထုတ်လွှင့်သူများကလည်းထိုသို့သောထုတ်လွှင့်ချိန်ကိုအခမဲ့စီစဉ် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ် သည်။ ထို့ပြင် ပရိသတ်များများရ ရှိလာသောအခါတွင် ထိုရိုက်ကူးထားသောအစီအစဉ်တိုလေးများထုတ်လုပ်တင်ပြရန် စတူဒီယိုအ ချိန်၊ နည်းပညာနှင့်သူတို့ စွမ်းဆောင်နိုင်သည့်အတိုင်းအတာ အထိအကူအညီထောက်ပံ့မှုများ ပေး ရန်လို အပ်သည်။ ထိုအစီအစဉ်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သောစည်းမျဉ်းများသည်ကိုယ်စား လှယ်များအားလုံးအတွက် ညီတူဖြစ်ပြီးမျှတစေရမည်။ဥပမာ ထုတ်လွှင့်ချိန်အတိုင်းအတာမျိုး ဖြစ် သည်။

ယင်းတာဝန်ကိုထမ်းဆောင်ရန်ဒုတိယနည်းလမ်းမှာ သတင်းနှင့်လတ်တလောဖြစ်ရပ်များ အစီအစဉ်မှ တစ်ဆင့်သော် လည်းကောင်း၊ အထူသတင်းအစီအစဉ်မှသော်လည်းကောင်း ဆောင် ရွက်နိုင်သည်။ အခြားသောရင်းမြစ်မှရွေးကောက်ပွဲပြဿနာဆိုင်ရာလုံလောက်သောသတင်းများ မရနိုင်ပေ။ ထိုကဲ့သို့သော အစီအစဉ်များ တွင် အသံလွှင့်ဌာနလွှမ်းခြုံရာဒေသအားလုံးရှိ နိုင်ငံရေးပါတီအားလုံးနှင့်ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံးသည် ရွေးကောက်ပွဲအချိန်အထိ ရည်ရွယ် လျှက် ပါဝင်သင့်သည်။ ထိုအစီအစဉ်ကိုထိန်းကြောင်းသောစည်းမျဉ်းဥပဒေများ ဥပမာ ပါဝင်သူများ အတွက်အချိန်ကန့် သတ်ချက်များသည် အားလုံးတူမျှစွာရှိရမည် သို့ မှသာမည်သူတစ်ဦးတစ် ယောက်ကိုမျဉ်းစားပေးခြင်းမျိုးမရှိဘဲမျှတမှုရှိပေမည်။ ဆွေးနွေးပွဲအစီအစဉ် သို့ မဟုတ် စကားစစ် ထိုးပွဲတွင် အထိုင်ဆောင်ရွက်ပေးသူကမေးသောမေးခွန်းများသည် မျှတမှုရှိပြီး မည်သူတစ်ဦးဦးကို မျှ ဦးစားပေးသည် သောမျိုးမဖြစ်စေရပေ။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် သတင်းတင်ပြသည့်တာဝန်ကိုထမ်းဆောင်ကြသည့်သူများလည်းဖြစ် သောအများ ပြည်သူပိုင် ထုတ်လွှင့်ရေးသမားများသည် ထူးခြားသောတာဝန်တစ်ရပ်ရှိသေးသည်မှာ မိမိတို့အစီအစဉ်သည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၊ အပါအဝင် ဘာသာစကားကွဲပြားသော၊ကိုးကွယ် သည့်ဘာသာကွဲပြားသော လူနည်းစုအား လုံးထံရောက်ရှိစေရန်အထူးဂရုပြုရန်လိုအပ်သည်။ဤအချက်သည်အထူးသဖြင့် ပထဝီအနေအထားအရ ထိုသို့သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများထံရောက်ရှိ နိုင်သောအများပြည်သူပိုင်ထုတ်လွှင့်ရေးသမားအတွက် ပိုမိုဆီလျော် ကိုက်ညီမှုရှိသည်။အချို့သော လွှင့်ထုတ်သောဌာနများအနေဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုဘာသာစ ကားဖြင့်လွှင့်ထုတ်ရန် လိုအပ် သည်။

Public newspapers

Publicly owned or funded newspapers are, like their broadcasting counterparts, also covered by a strict obligation of neutrality. Like public broadcasters, they should never endorse any particular candidate, party or programme, and they should provide access to advertising on a strictly equal basis.

These newspapers also have an important role to play in voter education. While they are not normally required to provide free space in their columns for political parties and candidates, they should provide relevant information to ensure that the public is informed about practical matters and all political issues of relevance to the election.

အများပြည်သူပိုင်သတင်းစာများ

အများပြည်သူပိုင်ဆိုင်သောသို့ မဟုတ်ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာထောက်ပံ့သောသတင်းစာများသည်။ ထုတ်လွှင့်မီဒီယာများနည်းတူပင်ကြားနေရေးတာဝန်တွင်အကျိုးဝင်သည်။အများပြည်သူပိုင်ထုတ်လွှင့်ရေး မီဒီယာများကဲ့သို့ ပင်မညီညွတ်စွာကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၊ပါတီတစ်ခုသို့ မဟုတ်အစီအစဉ်တစ်ခုကို မျှထောက်ခံ မျက်နှာသာပေးခြင်း မျိုးမပြုသင့်ပေ။ ထိုတင်းကြပ်သော ညီမျှစွာဆက်ဆံရေးအခြေခံမူ ပေါ်တွင် ရပ်တည်ပြီး ကြော်ငြာနိုင်အောင်နိုင်ငံရေးပါတီများကိုဆောင် ရွက်ပေးရမည်။

ယင်းသတင်းစာများသည်လည်းမဲဆန္ဒရှင်များအားရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာအသိပညာပေးရာ တွင်အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်နေသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် သူတို့ သတင်းစာများတွင်နိုင်ငံရေးပါတီများအတွက် သီးခြားနေရာများ ဖန်တီးပေးမပေးရသော်လည်းရွေးကောက်ပွဲနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်ဆီလျော်သည့်သတင်းအချက်အလက်များကို ပြည်သူသို့ ပေးရန်အတွက်သေချာစေရမည်။ပေးသောသတင်းများမှာလည်းလက်တွေ့ ကိစ္စများနှင့်ရွေးကောက်ပွဲနှင့် သက်ဆိုင်သော နိုင်ငံ ရေး ပြဿနာများအားလုံးရမည်။

ရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်း မီဒီယာများကိုထိန်းကျောင်းမည့် အဖွဲ့အစည်းများ

Bodies Regulating the Media During Elections

The existence of an oversight body to monitor and regulate the media during elections is crucial to the integrity of the elections process and to respect in practice the rules relating to election media coverage. The jurisdiction and powers of such a body should be clearly delineated and, where a self-regulatory mechanism exists, efforts should be made to ensure that the two mechanisms play a supportive, as opposed to conflicting, role. In particular, an official oversight body should not seek to duplicate or replace functions already being provided in an effective manner by a self-regulatory body.

Both the guarantee of freedom of expression and the need to safeguard the integrity of the elections process dictate that any oversight body with powers over the media be independent. The independence of the body should be formally guaranteed and, at least as importantly, should be protected through the manner in which members are appointed. The appointments process should be fair and transparent, should allow for input and participation by civil society, and should not be dominated by any particular political party. Once appointed, the tenure of members should be protected and any reimbursement should be according to set schedules and criteria.

In different countries, different bodies perform the role of ensuring implementation of the rules relating to media election coverage. In many countries, it is the general broadcast regulator which performs this function.

An official oversight body is particularly important in relation to the broadcast media, given the detailed rules that govern election coverage by broadcasters. The body should undertake a range of monitoring and regulatory functions in relation to broadcasters, including by playing a general role in monitoring broadcasts to assess their compliance with laws and regulations. These should include allocating time for direct access programmes, making sure broadcast election coverage respects obligations of balance and impartiality and ensuring that publicly owned or funded broadcasters adequately satisfy the public's right to be informed about election-related matters.

The official oversight body should also have the power to hear and decide on complaints from media outlets, the public, and political parties and candidates regarding breach of election-related rules. In particular, it should have the power to order a right of reply if it finds that rights have been harmed by the publication of inaccurate or misleading information. Given the relatively brief duration of an election campaign, and the need for quick redress, the oversight body should render decisions promptly. This is particularly important in relation to allegedly defamatory broadcasts, as well as in relation to claims of violations that have resulted in preventing or delaying the airing of a direct access programme.

The oversight body may also have a role to play in regulating the print media sector, for example in relation to the right of reply. This is particularly important if no self-regulatory mechanism exists. However, the oversight body should not impose any content restrictions over and above those existing in laws of general application, and it should not impose licensing or registration requirements on the print media.

In case it finds serious violations of the rules regarding media election coverage, the official oversight body should have the power to recommend that the elections be postponed, suspended or annulled. However, the body should not attempt to subsume the functions of the courts and its decisions, particularly in this regard, should be subject to judicial review.

ရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်း မီဒီယာများကိုကြီးကြပ်ထိန်းကျောင်းရန် ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့ရှိရမည်မှာ ရိုးသားမှန်ကန်ရမည့်ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်စဉ်တစ်ခုအတွက် အရေးကြီးသော အခြေ အနေတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းပြင် ရွေးကောက်ပွဲနှင့်သက်ဆိုင်သောသတင်းဖြန့်ချိခြင်းဆိုင်ရာစည်း မျဉ်းများကိုကျင့်သုံးရာတွင်လေးစားလိုက်နာရန် လည်းထို အတူပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအဖွဲ့၏တရားစီရင်ခြင်းနှင့်အာဏာသည်လည်းရှင်းပြတ်သားစွာ ဖော်ပြရှင်းလင်း ထားရမည့်အပြင် မိမိကိုယ်ပိုင် ထိန်းကျောင်း သည့်အဖွဲ့ရှိလျှင် ထိုအဖွဲ့ နှစ်ခုသည် ပဋိပက္ခမဖြစ်စေဘဲ အထောက်အကူပေး သော ကဏ္ဍ မှ ပါဝင်ရန်အထူးလိုအပ်သည်။ အထူးသဖြင့် တရားဝင်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့သည် ထိုကိုယ်ထူ ကိုယ်ထူထောင်ထားသည့်အဖွဲ့၏ လုပ်ဆောင်ပြီးလုပ်ငန်းများကိုပုံတူကူးခြင်းမပြုရန်လိုအပ် သည်။

လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းကိုအာမခံခြင်းနှင့်ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်သောရွေးကောက်ပွဲ တစ်ခုဖြစ်စဉ်ကို ထိန်းသိမ်းရေးဟူသောအချက်နှစ်ခုစလုံးက တောင်းဆိုနေသည်မှာ မီဒီယာများ အပေါ် ဩဇာ အာဏာရှိသည့် မည်သည့်ထိန်းကျောင်းရေးအဖွဲ့ မဆိုသီးခြားလွတ်လပ်စွာတည်ရှိ သင့်သည်။ အဖွဲ့၏သီးခြားလွတ်လပ်သော

သဘောကိုအာမခံနိုင်ရမည်။အနည်းဆုံးအရေးကြီးသော သဘောအဖြစ်ခံယူပြီးအဖွဲ့ဝင်များကိုခန့်အပ်သည်ကအစ သီးခြားလွတ်လပ်ခြင်းသဘောကိုကာကွယ်ထားရှိရမည်။ခန့်အပ်သောဖြစ်စဉ်သည်လည်း တရားမျှတပြီးပွင့်လင်း မြင်သာမှုရှိရမည်။လူမှု အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပါဝင်ခြင်း၊သတင်းပေးခြင်းတို့ကို လည်းခွင့်ပြုထားရမည်။မည်သည့်နိုင်ငံရေး ပါတီ၏လွှမ်းမိုးမှုမရှိစေရ။တစ်ကြိမ်တာဝန်ပေးခန့်အပ်ထားပြီးလျှင်သက်တမ်းမြဲရန် အကာအကွယ် ပေးထားရမည်။ စရိတ် ချီးမြှင့်ခြင်းများသည်လည်း ချမှတ်ထားသောစံများ၊စည်းမျဉ်းများအရသာဖြစ် ရမည်။

နိုင်ငံအမျိုးမျိုးတွင် အမျိုးမျိုးသောအဖွဲ့များသည် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာသတင်းတင်ပြခြင်း ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း များ ကို အကောင်အထည်ဖော် လိုက်နာခြင်းအားအာမခံသည့်တာဝန်များကိုလုပ်ဆောင် ကြသည်။များစွာသော နိုင်ငံများတွင် အထွေထွေထုတ်လွှင့်ခြင်းဆိုင်ရာထိန်းချုပ်သူအရာရှိ ကထိုအလုပ်ကိုတာဝန်ခံဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝင်ထိန်းကြောင်းရေးအဖွဲ့သည် အထူးသဖြင့် ထုတ်လွှင့်ခြင်းဆိုင်ရာမီဒီယာနှင့် ပတ်သက် ပြီး အရေးပါ သည်။ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာသတင်းတင်ပြမှုကိုထိန်းကြောင်းရာတွင် ထုတ် လွှင့်ခြင်းဆိုင်ရာမီဒီယာသည် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့်ပတ်သက်ပြီးအသေးစိတ်လိုက်နာရန်လို သည်။အဖွဲ့သည် ထုတ်လွှင့်ခြင်းဆိုင်ရာမီဒီယာနှင့် သက်ဆိုင် သော ထိန်းကြောင်းရေးနှင့်ကြီးကြပ် ရေးလုပ်ငန်းများအထိဆောင်ရွက်သင့်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းတွင် ပြဌာန်းထားသော ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း များနှင့်ကိုက်ညီမှုကိုဆန်းစစ်သည့်ကဏ္ဍကိုဆောင်ရွက်ခြင်းလည်းပါဝင်သည်။ ယင်းတို့တွင် မီဒီယာ တိုက်ရိုက်အသုံးပြုခြင်းအတွက်အချိန်များသတ်မှတ်လျာထားခြင်းလည်းအပါအဝင်ဖြစ်ပြီး ထုတ်လွှင့်ခြင်းမီဒီယာ၏ ရွေးကောက်ပွဲသတင်းတင်ပြမှုသည် ဘက်မလိုက် ကြားနေရေးတာဝန် ကို လေးစားလိုက်နာခြင်း ရှိစေရန်ဆောင်ရွက်မှု လည်းပါဝင်သည်။ ၎င်းမှာ အများပြည်သူပိုင်သို့ မဟုတ် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာထောက်ပံ့ထားသောထုတ်လွှင့်ခြင်း မီဒီယာက

တရားဝင်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့သည် မီဒီယာထွက်ပေါက်များအများပြည်သူနိုင်ငံရေးပါတီများ နှင့် ကိုယ်စားလှယ် များ ၏ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများချိုးဖောက်ခြင်းအတွက်တိုင်စာများကို ကြားနာဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ရှိသင့်သည်။ အထူးသဖြင့် ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့သည် အကယ်၍ သတင်းတင်ပြချက်တွင် မတိကျသော တစ်လွဲမှားယွင်းစေသည့် သတင်းအချက်အလက် များ ကြောင့် အခွင့်အရေးများကိုထိခိုက်စေခြင်းများ၊ ပေါ်ပေါက်သည် ကို တွေ့ရှိရပါက သက်ဆိုင်ရာ မီဒီယာ အားအမှားပြင်ဆင်ချက်ထုတ်ပြန်ရန်အမိန့် ပေးနိုင်သော အာဏာရှိရမည်။ တိုတောင်းလှ သော ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာပွဲကာလတွင်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့သည် အမိန့်များကိုလျှင်မြန်စွာ ထုတ်ရန် လိုအပ်သည်။ ယင်းသည်အထူးသဖြင့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်အသေရေဖျက်သည့်ထုတ်လွှင့်ခြင်းများအ တွက်အထူးအရေးကြီး သည်။ ထိုအတူတိုက်ရိုက်မီဒီယာရယူသုံးစွဲခွင့်နှင့်ပတ်သက်ပြီးတားဆီးခြင်း၊ နှောင့်နှေးစေခြင်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍ တိုင်ကြားချက်များကိုဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်းအထူးအရေးပါ သည်။

အများပြည်သူ၏ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ သတင်းကိုသိရှိခွင့်အားလုံလောက်စွာဖြည့်ဆည်း ပေးရသည့် တာဝန်ဖြစ်သည်။

ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့သည် ပုံနှိပ်မီဒီယာကိုထိန်းကြောင်းရာတွင်ပါဝင်ရသည်။ ဥပမာ- အမှားပြင် ဆင်ချက် ကိစ္စမျိုးဖြစ်သည်။ ကိုယ်ထုတ်ဖော်ထုတ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့မျိုးမရှိသောအခြေအနေ တွင်အထူးအရေးပါသည်။ သို့သော် လည်း ကြီးကြပ်ရေး အဖွဲ့သည် မီဒီယာ၏အကြောင်းအရာများ ကိုတားဆီးပိတ်ပင်ခြင်းမပြုသင့်ပေ။ ထို့ပြင် တည်ဆဲဥပဒေများထက်ကျော်လွန်သောကန့်သတ် ချက်မျိုးများလည်းမပြုလုပ်ရသလို၊ လိုင်စင်သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင် ရန် လိုအပ်ချက်များအနေဖြင့်လည်း ချမှတ်ခြင်းမပြုသင့်ပေ။

အကယ်၍ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာသတင်းတင်ပြမှုစည်းမျဉ်းများကိုဆိုးဆိုးဝါးဝါးချိုးဖောက်ခြင်း တွေ့ရှိရပါက တရားဝင်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့သည် ရွေးကောက်ပွဲရွှေ့ဆိုင်းရန်၊ရပ်နားရန်၊ပယ်ဖျက်ရန် စသည့်သဘောထားများကို ထောက်ခံတင်ပို့နိုင်သောအခွင့်အာဏာရှိသင့်သည်။သို့သော်လည်း အဖွဲ့သည် တရားရုံး၏လုပ်ငန်းများနှင့် ပါဝင် ပတ်သက်ခြင်းမရှိစေသင့်ပေ။အထူးသဖြင့်ယခုကိစ္စမှာ တ ရားစီရင်ရေးနှင့်သာသက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စဖြစ်သင့်သည်။

ကိုယ်တိုင်ထိန်းကျောင်းချဉ်းကပ်ခြင်းနှင့် ပညာရှင်ဆန်သောချဉ်းကပ်မှု Self-regulatory and Professional Approaches

In many countries, media professionals and/or outlets have adopted self-regulatory or professional measures to promote good practice both generally and specifically in the context of coverage of electoral campaigns. A key characteristic of self-regulatory systems is that they use moral and professional suasion, rather than legal force, to promote better standards. International law recognises these as useful and necessary complements to State legislation or rules in this area.

Self-regulatory mechanisms normally involve both campaign codes of conduct or internal guidelines and a complaints mechanism to address breaches of these standards; the latter may be more or less formal. Self-regulatory systems may be instituted across a sector – such as the print media or journalists as a group – as well as within a single media organisation. Large broadcasters such as the British Broadcasting Corporation and the Australian Broadcasting Corporation have adopted detailed internal guidelines which set high standards for their programme output.

Most self-regulatory mechanisms involve only limited sanctions for breach of the code, often simply a requirement to carry a statement by the complaints body recognising the breach. Self-regulatory mechanisms may also provide for a right of reply, although it may be noted that a statement by the complaints body is probably less offensive to freedom of expression than one by the offended party (as is the case with respect to a right of reply).

Practice in countries around the world has shown that self-regulation can be highly effective, including during election times. Voluntary measures are set by the profession itself and hence have a great deal of credibility. While the formal sanctions are normally limited, the impact of internal censure is often, of itself, quite a powerful force for change. Furthermore, the primary goal of these systems is to set high professional and ethical standards, not to enforce rules. The vast majority of media outlets, as well as individual journalists, are happy to conform to internally set standards which they can trust. Ultimately, effective self-regulation should strengthen media responsibility and professionalism and increase public trust in the media.

A key advantage of self-regulatory systems is that they provide the public, politicians and even other media outlets with an easily accessible complaints mechanism. Lodging a complaint is normally free or costs very little. Procedures are simple and fair, so there is no need (and little advantage) to engage a lawyer and decisions are normally reached rapidly, providing quick and effective redress, a matter of some importance for election-related matters.

Where effective self-regulatory systems are in place, official regulatory mechanisms covering the same subject-matter will be hard to justify. As noted above, restrictions on freedom of expression must be necessary to be justified. Where self-regulation is effective, there will be no need for a formally binding system of complaints.

Self-regulatory codes of conduct or guidelines normally address a range of issues of general relevance to elections, such as obligations of fairness and accuracy, the functioning of the supervisory and implementing body, and the submission of complaints in case of alleged violations. Codes specifically geared towards elections may also cover matters such as the allocation of time slots for direct access programming, rates for paid political advertising (if allowed) and rules on reporting opinion polls. Broadcast media should take particular note of any obligations of balance and impartiality, which do not normally apply to print media.

The successful implementation of self-regulatory mechanisms is often dependent on appropriate training having been provided to those involved. Often, a significant amount of such training will be necessary in the early phases of establishing a self-regulatory system. Where local resources are scarce, the international community should make an effort to provide the necessary assistance.

နိုင်ငံအများစုတွင် မီဒီယာအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ်မီဒီယာသတင်းတင်ပြရာထွက်ပေါက် များသည် ဖဲဆွယ်ပွဲများနှင့်ပတ်သက်သောသတင်းထုတ်ပြန်မှုကို ကိုယ်တိုင် ထိန်းကျောင်းသော စနစ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း သဏ္ဍာန်ဆောင်ရွက်သောစနစ် တစ်ခုခု သို့မဟုတ်နှစ်ခုစလုံးကိုခံယူ ကျင့်သုံးကြသည်။ ကိုယ်တိုင်ထိန်းကျောင်းသော စနစ်၏ အဓိကလက္ခဏာမှာ စံနှုန်းမြင့်မားရန် အတွက်တရားဥပဒေထက် ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပညာရှင်ဆန်သော အခြေခံသဘောတရားများကို အလေးထားဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာဥပဒေကယင်း တို့ကိုအသုံးဝင်ပြီး လိုအပ်သော နောက်ဆက်တွဲကဏ္ဍများအဖြစ်အသိအမှတ်ပြုသည်။

ကိုယ်တိုင်ထိန်းကျောင်းသောစနစ် သည်ပုံမှန်အားဖြင့် လှုပ်ရှားမှုဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်များသို့မဟုတ် ဌာနတွင်း လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ကန့်ကွက်တိုင်ကြား သောဖြစ်စဉ်များဖြင့် စံနှုန်းချိုး ဖောက် ခြင်းများ ကိုကိုင်တွယ် သည်။ ကန့်ကွက် တိုင်ကြားခြင်းသည် သတ်မှတ်ပြဌာန်းသည့်သဏ္ဍာန်မကျ သေးပေ။ ကိုယ်တိုင်ထိန်းကျောင်းသောစနစ်သည် ကဏ္ဍ တစ်ခုချင်းစီ အတွက်သာဖွဲ့စည်းထားနိုင် သည်။ ပုံစံအားဖြင့် ပုံနှိပ်မီဒီယာ၊ စာနယ်ဇင်းသမားအုပ်စုတစ်ခု စသည်ဖြင့်ဖွဲ့ စည်းတတ်သည်။ ကြီးမားသော ထုတ်လွှင့်မီဒီယာများဖြစ်သည့်ဘီဘီစီ နှင့် ဩစတြေးလျ မှ အေဘီစီ ကဲ့သို့သော သတင်း ဌာန မီဒီယာများသည် အသေးစိတ်ဌာနတွင်လမ်းညွှန်ချက်များကိုခံယူကျင့်သုံးသည်။ ယင်းသည်မိမိ တို့လုပ်ငန်း ၏ စံနှုန်းမြင့်မားမှုကိုပေးစွမ်းမည့်လမ်းညွှန်များဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ကိုယ်တိုင်ထိန်းကျောင်းသောစနစ်အများစုတွင် ကျင့်ဝတ်များကိုချိုးဖောက်ခြင်းအတွက် ကန့်သတ်ထားသော သတ်မှတ်ချက်မျှသာ ပါဝင်သည်။ များသောအားဖြင့် ချိုးဖောက်ခြင်းကိုသဖြင့် သောအဖွဲ့၏ ထွက်ဆိုစာ (တိုင်တန်းစာ)တစ်စောင်သာလိုအပ်သည်။

တိုင်တန်းစာသည် တိုင်တန်း ခံရသူလောက် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခြင်းကိုထိခိုက်စေခြင်းမရှိသော်လည်း ကိုယ်တိုင် ထိန်းကျောင်း သော စနစ် သည် အမှားပြင်ဆင်ချက် ကို ပေးနိုင်သည်။

တကမ္ဘာလုံးရှိနိုင်ငံများကျင့်သုံးခြင်းက ဖော်ဆောင်ပြုသည်မှာ ကိုယ်တိုင်ထိန်းကျောင်း သော စနစ်သည် ရွေးကောက်ပွဲကာလအပါအဝင် ထိရောက်မှုမြင့်မားသည်ဆိုသောအချက်ပင်ဖြစ်သည်။ စေတနာ့ဝန်ထမ်းဆောင် ရွက်ချက်များ ကိုပညာရှင်များကိုယ်၌လုပ်ဆောင်ကြသည် ထို့ကြောင့် ယုံကြည်လက်ခံနိုင် ချေလည်းမြင့် မားလာသည်။ ပုံမှန်အရေးယူမှုများကန့်သတ်ထားချိန်တွင် ဌာန တွင်း ဆင်ဆာမှာတွေ့ထိနေပေမည် ၊ပြောင်းလဲခြင်း ကိုဖြစ်စေ မည့်ကြီးမားသောအင်အားတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ ထိုမျှမက ထိုစနစ်၏အခြေခံရည်မှန်းချက်မှာ ပညာရှင်ပီသသော မြင့်မားသည့်ကိုယ်ကျင့် စံနှုန်းများချမှတ်ရန်ဖြစ်သည်။ အတင်းအကြပ် စည်းမျဉ်းများပြဌာန်း ဖိနှိပ်ရန်မဟုတ်ပေ။ ကြီးမား ကျယ်ပြန့်သောမီဒီယာလောကသားများကလည်းမိမိတို့ယုံကြည်ရသော စည်းကမ်းကျင့်ဝတ်များ ကိုလိုက်နာ ကျင့်ကြံခြင်းကိုလည်း ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့ကြသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ထိရောက်မှုရှိသော ကိုယ် တိုင်ထိန်းကျောင်း ခြင်းသည် မီဒီယာတာဝန်ပထွက်များ နှင့်ပညာရှင်ပီသမှုတို့ကို ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေပြီး လူထု၏ယုံကြည်ကိုးစားမှုတိုးပွားလာပေမည်။

ကိုယ်တိုင်ထိန်းကျောင်း သောစနစ်၏အဓိကအားသာချက်မှာ အများပြည်သူနိုင်ငံရေးသမား များနှင့် အခြားသောမီဒီယာများကိုပင်လျှင် လွယ်ကူစွာတိုင်တန်းနိုင်သည့်အစီအစဉ်ပေးအပ်ထား ခြင်းဖြစ်သည်။ တိုင်တန်းမှု သည် ပုံမှန်အားဖြင့်အခမဲ့သော်လည်းကောင်း သို့တည်းမဟုတ်အလွန် နည်းသောကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် သော် လည်းကောင်း ပြုလုပ်နိုင်သည်။လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် ရိုးရှင်း ပြီးလွယ်ကူသည်တို့ကြောင့် ရှေ့နေများပင် မလိုအပ်ချေ။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာကိစ္စများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်သည်လည်းမြန်ဆန်စွာချ မှတ်ပေးသည်။ လျှင်မြန်ထိ ရောက်စွာပြင်ဆင်ပေးသည်။

ထိရောက်မှုရှိသည့်ကိုယ်တိုင်ထိန်းကျောင်း သောစနစ်ရှိလျှင် တူညီသောကဏ္ဍ နှင့်သက် ဆိုင်သောတရားဝင် ထိန်းကျောင်း သောအဖွဲ့၏မှန်ကန်မှုကိုဆန်းစစ်ရန်ခက်ခဲပေမည်။ အထက် တင်ဆိုခဲ့သလို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းကိုကန့်သတ်မှုများအား မလွဲမသွေဆန်းစစ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ ကိုယ်တိုင်ထိန်းကျောင်း မှုသည် ထိရောက်မှုရှိနေသရွေ့ ပုံမှန်အားဖြင့် တိုင်စာများ ကိုစုစည်းသောစနစ်မလိုအပ်ပေ။

ကိုယ်တိုင် ထိန်းကျောင်းသည့်ကျင့်ဝတ်များသို့ မဟုတ်လမ်းညွှန်များ သည် ပုံမှန်အားဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲနှင့်သက်ဆိုင်သည့်ပြဿနာများ ဖြေရှင်းရန်ရည်ညွှန်းသည်။ယင်းတို့မှာ မျှတ မှန်ကန် တိကျမှု၊ ကြိုကြပ် ရေး အဖွဲ့၏လုပ်ငန်းများ၊ အကောင်အထည် ဖော်ရေးအဖွဲ့၊ ဥပဒေချိုး ဖောက်သည် ဟု စွတ်စွဲသော တိုင်စာပို့ခြင်းများ စသည်တို့ဖြစ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲ အတွက် ရည်ရွယ်သတ်မှတ် ထားသော ကျင့်ဝတ်များသည် မီဒီယာ တိုက်ရိုက် ရယူသုံးစွဲခွင့်ပေးခြင်းအတွက်အချိန်သတ်မှတ်ခြင်း များ၊နိုင်ငံရေးကြော်ငြာအတွက် အခပေးရမည်ဆို လျှင် နှုန်းထား များ(ခွင့်ပြုလျှင်)နှင့် ဆန္ဒသဘောထား ကောင်ခံမှုအစီရင်ခံခြင်းစည်းမျဉ်းများ အားလုံးအကျိုးပင်စေသည်။ လွှင့်ထုတ်ခြင်း မီဒီယာ သည် ပုံနှိပ်မီဒီယာနှင့်ပုံမှန်အားဖြင့်အသုံးမပြုရသော မျှတစေခြင်းနှင့် ဘက်မလိုက် ရေးတာဝန် ကို အထူးသတိပြုရန်လိုအပ်သည်။

အောင်မြင်သောကိုယ်တိုင်ထိန်းကျောင်းသည့်စနစ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် သင့်တော် သော လေ့ကျင့် သင်တန်းကိုပါဝင်ပတ်သက်သူများအားပေးခြင်းအပေါ်တွင်လည်းမူတည်လေ့ရှိ သည်။ မကြာခင်ဆိုသလို ထိုစနစ်ကို တည်ထောင် ကာစတွင် ထိုကဲ့သို့ သောသင်တန်းအရေအ တွက် များများလိုအပ်သည် ။ သင်တန်းပေးနိုင်ရန် ဒေသ တွင်းရင်းမြစ်ရှားပါးမှုရရှိနိုင်လျှင် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများက လိုအပ်သောအကူ အညီကိုပေးရန်ကြိုးပမ်း သင့်ပေ သည်။

တိုင်ကြားစာနှင့်ပြင်ဆင်ချက် Complaints and Redress

International law recognises that it is important that any political party or candidate who has been defamed or otherwise suffered illegal injury by a broadcast during an election campaign should be entitled to a correction or, where this would be an insufficient remedy, to be granted an opportunity to reply. Such a correction or reply should be broadcast as soon as possible.

During the short and intense election period, unfair and incorrect accusations can have a significant effect on the overall outcome. In ordinary circumstances, anyone who has suffered a legal wrong from a publication, for example by being libelled, can bring a legal case for redress, in that case for defamation. During elections, however, a court case would almost certainly not be resolved until after the vote had been held and it would thus be of little value in redressing any bias to the electoral process that may have occurred. An expedited right of correction or reply can

provide a rapid and effective means for redressing harm from illegal statements which, if the rules meet certain conditions, does not unduly restrict the right to freedom of expression.

We note that a right of correction is far less intrusive than a right of reply inasmuch as the former merely involves retracting and correcting mistaken allegations while the latter requires a media outlet to provide a platform for the complainant. As a result, where a correction would adequately redress the harm done, it should be preferred to a right of reply on the basis that the guarantee of freedom of expression means that the least intrusive effective remedy should be used.

International law does not prescribe a specific procedure for guaranteeing an expedited right of correction or reply. In some countries, the correction or reply is guaranteed through self-regulatory systems while in others it is provided for by law. Advocates of media freedom, including ARTICLE 19, generally suggest that these rights should be voluntary rather than prescribed by law. However, the particular circumstances of an election campaign suggest that where no voluntary system is in place, a legal right of correction and/or reply may be necessary.

As noted, it is important that those harmed should be able to claim a right of correction or reply rapidly, regardless of its formal status (i.e. whether it is voluntary or legally mandated). Ideally, an accessible oversight body should be available to deal promptly with any complaints regarding the rights of correction and reply. This could be a self-regulator body, a media regulator or a body with general supervisory responsibilities in relation to elections.

Any legal right of reply, due to its intrusive nature, should at least meet the following conditions if it is to respect the guarantee of freedom of expression:

The reply should only be in response to statements which are false or misleading and which breach a legal right of the claimant; it should not be permitted to be used to comment on opinions that the reader or viewer doesn't like.

- It should receive similar prominence to the original article or broadcast.
- It should be proportionate in length to the original article or broadcast.
- It should be restricted to addressing the incorrect or misleading facts in the original text and not be taken as an opportunity to introduce new issues or comment on correct facts.
- The media should not be required to carry a reply which is abusive or illegal.

နိုင်ငံတကာဥပဒေကအသိအမှတ်ပြုထားသည့် အရေးကြီးသည့်အချက်တစ်ချက်မှာ မည်သည့် နိုင်ငံရေးပါတီ မဆို သို့မဟုတ် မည်သည့်ကိုယ်စားလှယ်မဆို လွှင့်ထုတ်ခြင်း ဆိုင်ရာ မီဒီယာကအသရေဖျက်ခြင်းကိုခံရခြင်း သို့မဟုတ်အခြားတရားမဝင်သော နည်းဖြင့် ခံစားစေခြင်း များ ရွေးကောက်ပွဲမဲဆန္ဒနယ်ကာလတွင်ဖြစ် စေခဲ့ပါက ပြင်ဆင်ချက်ထုတ်ပေးရမည်။ ထိုမျှဖြင့်မလုံ လောက်လျှင်ပြန်ကြားခွင့်ပေးရမည်။ ထိုသို့သောအမှားပြင်ဆင်ခြင်း၊ ပြန်ကြားခြင်းများကိုမြန်နိုင်သ မျှမြန်မြန်လွှင့်ထုတ်ပေးရမည်။

တိုတောင်းပြီးပြင်းထန်လှသောရွေးကောက်ပွဲကာလတွင် တရားမျှတမှုမရှိသော၊မမှန်သော စွတ်စွဲချက်များ သည် နောက်ဆုံး ရလဒ် အပေါ်တွင်ထူးကဲသောသက်ရောက်မှုရှိနိုင်သည်။ သာမန် အခြေအနေတွင် မည်သည့်သူမဆို သတင်းဖြန့်ချိခြင်းဖြင့် စွတ်စွဲပြောဆိုခြင်းခံရပါက (ပုံစံအားဖြင့် အသရေဖျက်ခြင်း)လျော်ကြေးပေးလျက်ရပေမည်။ သို့သော်လည်းရွေးကောက်ပွဲကာလတွင်မူ တရားရုံး၏အမူသည်ရွေးကောက်ပွဲပြီးစီးသည့် အချိန်တွင်ပင်ပြီးဆုံးပြီးမည် မဟုတ်ချေ။ ရွေးကောက် ပွဲတွင်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သောအဖြစ်အပျက်များအတွက် လျော်ကြေးပေးလျက်ရလျှင် လည်း ထူးမည် မဟုတ် တော့ချေ။ လျှင်မြန်သောပြင်ဆင်ခွင့်၊ပြန်ကြားခွင့်ပေးခြင်းသည် တရားမဝင်ဖော်ပြချက်ကြောင့်နှစ် နာမူကို အကောင်းဆုံး ပြင်ဆင် ပေးလျက်ရသောနည်းပင်ဖြစ်သည်။အကယ်၍ ထိုအခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီသော စည်းမျဉ်း များရှိလျှင် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းကိုကန့်သတ်ခြင်းမဟုတ် နိုင်ပေ။

မှတ်သားရမည်မှာအမှန်အတိုင်းတင်ပြခွင့်သည် အမှားပြင်ဆင်ပေးခြင်းထက် အနှောင့်အယှက်ပေးခြင်း မမည်ပေ။ ပထမအခွင့်အရေးသည်အမှားပြင်ဆင်ခြင်းအမှန်ကိုဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ဒုတိယတစ်ခုမှာမီဒီယာ အတွက် ထွက်ပေါက်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ တိုင်စာများအတွက်ဆောင်ရွက်ဖွယ် အခြေခံတစ်ခုဖြစ်သည်။ထို့ကြောင့် အမှန်ကို ရေးသားပေးခြင်းသည်နှစ်နာသူအားပြည့်ဝစွာပေး လျော်ခြင်းမည်ပေသည်။ အမှားပြင်ဆင်သည်ထက် အမှန်ကို ဖော်ပြပေးခြင်းကိုပိုမိုလိုလားသင့်သည်။ သို့မှသာလွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းကို အာမခံချက်ပေးပြီး အနှောင့် အယှက်နည်းသော နည်းဖြစ်သည့်ထိရောက်သောနည်းကိုသာသုံးသင့်သည်။

နိုင်ငံတကာ ဥပဒေက ထိုလုပ်ဆောင်ချက်နှစ်မျိုး အနက်မည်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကို မျှ ရည်ညွှန်းသော သတ်မှတ် ဖော်ပြမှုမျိုးမလုပ်ဆောင်ထားပါ။ အချို့သောနိုင်ငံများတွင် မိမိကိုယ်တိုင် ထိန်းကျောင်းမှုဖြင့် အာမခံပြီး လုပ်ဆောင်သော်လည်း အချို့ကနိုင်ငံများတွင် ဥပဒေကသာဆုံးဖြတ် ပေးသည်။ အာတီကယ် (၁၉) အပါအဝင် မီဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်ကိုတိုက်တွန်းအားပေးကြသူများ က ယေဘုယျအားဖြင့်အကြံပြုကြသည်မှာ right of correction or reply အခွင့်အရေး နှစ် မျိုး စလုံး အလွတ်သဘောသာ ခံယူသင့်ပြီး ဥပဒေဖြင့် မသတ်မှတ် လိုကြပေ။ သို့သော်လည်း ရွေးကောက်ပွဲ

မဲဆွယ်ပွဲ တစ်ခုနှင့်ဆက်စပ်သော အခြေအနေတစ်ခု၏ အတွေ့အကြုံအရ ဆိုပါမူ အလွတ်သဘောခံယူကျင့်သုံးခြင်းမရှိသည့်နေရာများတွင် right of correction and/or reply များသည် တရားဝင်လိုအပ်သည်။

ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အရေးကြီးသည်မှာ ထိခိုက်နစ်နာမှုများသည် မည်သည့်ပုံစံနှင့်ဖြစ်စေ အမှားပြင် ဆင်ချက် ကိုချက်ခြင်းတောင်းဆိုနိုင်ချေရှိရမည်။ သဘောတရားအရ နီးစပ်သောကြီးကြပ် ရေးအဖွဲ့က အမှားပြင် ဆင်ခြင်း ဆိုင်ရာ နှင့်ပတ်သက်သောတိုင်စာများကိုချက်ခြင်ပြန်ကြားနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ယင်းသည် ကိုယ်တိုင် ထိန်းကျောင်းသောအဖွဲ့လည်းဖြစ်နိုင်သလို၊ ရွေးကောက်ပွဲ ဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲသော အဖွဲ့ လည်းဖြစ်နိုင်သည်။

မည်သည့်တရားဝင်အမှားပြင်ဆင်ခြင်းမဆို သူ၏လူကိုအနှောင့်အယှက်ပေးနိုင်သည့် သဘော သဘောဝအရ အကယ်၍လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း၏ အာမခံနိုင်မှုကိုလေးစား သည်ဆိုပါကအောက်ပါအ ခြေအနေများ နှင့်အနည်းဆုံးကိုက်ညီမှုရှိရမည်။

- အမှားပြင်ဆင်ပြန်ကြားချက်သည် မှားယွင်းစွာဖော်ပြခဲ့သောအဆိုများကိုတုံ့ပြန်ခြင်းဖြစ်ရမည်။ ယင်းတို့သည် တိုင်ကြားတောင်းဆိုသူ၏ တရားဝင်အခွင့်အရေးများကိုချိုးဖောက် သောအဆိုများဖြစ်ရမည်။ စာဖတ်သူ၊ ထုတ်လွှင့်မှုကိုကြည့်ရှုသူတို့ ၏မနှစ်သက်မှုကို ဝေဖန် ရန်အတွက်အသုံးမပြုရ။
- မူလဖော်ပြခဲ့သည့် ဆောင်းပါးသို့ မဟုတ် ထုတ်လွှင့်မှုကဲ့သို့ပင် ထင်ရှားဖော်လွှင့်မှုရှိရမည်။
- မူလဖော်ပြခဲ့သည့်ဆောင်းပါး သို့မဟုတ် ထုတ်လွှင့်မှုကဲ့သို့ အချိန်ကြာမြင့်မှုတူညီရမည်။
- မူလစာသားတွင်ပါဝင်ခဲ့သော မမှန်သော မှားယွင်းသောအချက်အလက်များကိုရည်ညွှန်းရန် ကန့်သတ်၊ သတ်မှတ်ရမည်။ ပြဿနာသစ်ဖန်တီးရန်အခွင့်အရေးပေးခြင်းမျိုးသို့မဟုတ်မှန်ကန်သောအချက်အလက် ပေါ် ဝေဖန် ခြင်းမပြုရ။
- မီဒီယာသည် သွားပုတ်လေလွင့်ပြောဆိုမှု၊ သို့မဟုတ်တရားမဝင်ပြောစကားများကို ပြန်ကြား ပြင်ဆင်ရန် မလိုအပ်ပေ။

မီဒီယာ စောင့်ကြည့်ခြင်း၏ အခန်းကဏ္ဍ The Role of Media Monitoring

The media play a key role in elections by providing the public with the information they need in order to make an informed decision at the ballot box. They provide a platform through which political parties and candidates can get their message across and they report on and analyse the policies and backgrounds of the various parties and candidates. Through their activities, they can make or break a candidate or party, not only by publishing negative reports but also by choosing to ignore particular parties and candidates.

Over the last 15 years, as a reflection of the ever-increasing role of the media, media monitoring has become an important part of election observation. Media monitoring can be most effectively performed by impartial, non-governmental organisations, such as citizens' groups, professional associations or international monitoring organisations working closely with local groups. Media monitoring has also become an important part of electoral observation missions sent by inter-governmental organisations.

The primary aim of media monitoring is to assess whether the media in general, and broadcasters in particular, adhere to any requirements of balance and impartiality laid down in local laws or regulations. Even in the absence of such requirements, publicly owned or funded media are under a general obligation to be balanced and impartial.

Media monitoring can make a very practical contribution to the fairness and success of elections. At a minimum, the interim findings of media monitors, if they are made public during the election campaign, may influence the quality of media coverage. More effectively, there may be an 'institutionalised' dialogue between media monitors and the media, or media monitors may share their findings with the local or national electoral oversight body in an effort to engage its binding powers with the aim of making media coverage fairer. In some cases, as in South Africa in 1999, the electoral commission may even hire a non-governmental monitoring group to help it discharge its responsibility in the area of ensuring balance and impartiality in the media.

Media monitors need to examine the way in which local (and international) media report on the elections, as well as related issues, closely to assess whether or not the obligations of balance and impartiality are being respected throughout the election campaign. There are different ways of doing this. The two monitoring methods most often used can be described as "quantitative analysis" and "qualitative analysis".

The first is the simplest, the least controversial and often has the greatest impact. It simply involves counting and measuring election coverage in the media, such as the number and length of items devoted to different parties, the length in column inches devoted to a party, the timing and number of direct access programmes and so on. The amount of coverage each party or candidate receives is usually the first criterion that will be looked at in order to evaluate allegations of bias. However, quantitative analysis does not say anything about the kind of reporting and, in particular, whether reporting is positive or negative.

More advanced monitoring methods become important in this assessment. “Qualitative analysis” is, as the name suggests, an approach that measures the quality of the coverage that parties and candidates receive. A qualitative evaluation should look at the language used and the message conveyed and use this to “qualify” the quantitative measure. A qualitative analysis may look at aspects of coverage such as the type of language used in relation to different candidates. For example, a government broadcaster might talk about an incumbent candidate only in positive terms while doing nothing but criticising opposition figures. At a more subtle level, media might use emotive words – such as ‘exposed’ or ‘revealed’ rather than ‘said’ or ‘stated’ – which can almost subliminally influence the views of an audience. The media can also generate bias by using particular terminology. For example, using the term “alleges” instead of the term “states” tends to undermine the credibility of the statement that follows, as it implies that the alleged is not reliable. A similarly negative impression can be created by adding unnecessary detail as, for example, a case where a journalist makes the comment that participants in a particular rally “left a lot of litter”. It goes without saying that monitoring at this level cannot be undertaken without appropriate training.

Media monitors should also be concerned with a number of more general issues. They should closely examine any apparent instances of censorship. Governments should not do anything that might inhibit the free flow of information and opinions necessary to inform voters. For example, advertisements placed by political parties should not be banned or censored, while media workers should be allowed freely to collect and report news. Media monitors should be aware that self-censorship, which may be the result of pressure from media owners, can be as big a problem as government-driven censorship. Media monitors should also examine whether the media are free to do their work without interference by third parties. This includes threats by party members or armed groups as well as actual acts of violence. Governments are under a strong international law duty to ensure the safety of media workers, and monitors should examine whether the government has complied with this duty.

မီဒီယာသည် လူထုအားခံပေးအတွင်းသို့ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ထားသောမဲတစ်ပြားထည့်နိုင်ရန်အတွက်လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကိုပြည်သူသို့ ပေးခြင်းအားဖြင့်ရွေးကောက်ပွဲတွင် အဓိကျသောအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက်ရှိသည်။ မီဒီယာသည် စင်မြင့်တစ်ခုကိုဖန်တီးပေးလိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထိုစင်မြင့်မှ နိုင်ငံရေး ပါတီများနှင့် ကိုယ်စားလှယ် များအတွက် သတင်းများရရှိသလို ထိုသတင်းများကိုခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း၊ ပါတီနှင့် ရွေးကောက်ပွဲဝင် ကိုယ်စားလှယ်တို့၏ နောက်ကြောင်းများကိုပြည်သူသို့ တင်ပြနိုင်သည်။ သူတို့၏လှုပ်ရှားမှုများမှတစ်ဆင့်ပါတီတစ်ခု သို့မဟုတ် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ယောက်ကိုကောင်းစေသလိုဆိုးခြင်းကိုလည်းဖြစ်စေနိုင်သည်။ အဖျက်သဘောဆောင်သည့်သတင်းပေးခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်းလစ်လျူရှုလိုက်ခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်းဖန်တီးခြင်း၊ ဖျက်ခြင်းများကိုပြုလုပ်နိုင်သည်။

၁၅နှစ်ကျော်ကာလအတွင်းအစဉ်တိုးတက်လာသောမီဒီယာ၏အခန်းကဏ္ဍ၏ထင်ဟပ်မှုအရ မီဒီယာ မှ စောင့်ကြည့်ခြင်းသည် ရွေးကောက်ပွဲလေ့လာခြင်းတွင်အရေးပါသောကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်လာခဲ့သည်။ မီဒီယာ မှ စောင့်ကြည့်ခြင်းသည် ဘက်လိုက်မှုမရှိဘဲအစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့ အစည်းများ၊နိုင်ငံသားများ၊ အုပ်စုများ၊ပညာရှင်အသင်းအဖွဲ့များ၊နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများသည် ပြည်တွင်းအုပ်စုများနှင့်ပူးတွဲကာဘက်လိုက်မရှိဘဲ ထိရောက်မှု အရှိဆုံးသော စွမ်းဆောင်မှုတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ယင်းသည်ပင်လျှင် အစိုးရများပါဝင်သော အဖွဲ့အစည်းက စေလွှတ်သော ရွေးကောက်ပွဲလေ့လာရေးမစ်ရှင်အဖွဲ့များအတွက် အရေးပါသောအစိတ်အပိုင်းဖြစ်လာသည်။

မီဒီယာစောင့်ကြည့်ခြင်း၏မူလရည်ရွယ်ချက်မှာ ယေဘုယျအားဖြင့်မီဒီယာများ အထူးသဖြင့်ထုတ်လွှင့်ခြင်း မီဒီယာများသည် မျှတခြင်းဟူသောလိုအပ်ချက်ဖြင့်ကိုက်ညီခြင်းရှိမရှိကိုအကဲဖြတ်ရန်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာဥပဒေ ၊ စည်းမျဉ်းများအတိုင်း ဘက်လိုက်မှုမရှိစေခြင်းတို့နှင့် ညီမညီကို ဆန်းစစ်ရန်ဖြစ်သည်။ ထို လိုအပ်ချက်များ ကင်းမဲ့ သည့်တိုင် အများပြည်သူပိုင်သို့ မဟုတ်ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ထားသော မီဒီယာတို့သည် ယေဘုယျကျ သောဘက်မလိုက်ရေး ဝတ္တရား နှင့်မျှတခြင်းဟူသောသတ်မှတ်ချက်အောက်တွင်ရှိရမည်။

မီဒီယာစောင့်ကြည့်ခြင်း သည် ရွေးကောက်ပွဲသည်မျှတသောရွေးကောက်ပွဲဖြစ်ပြီးအောင်မြင်ရေးအတွက် အလွန်လက်တွေ့ကျသောထောက်ပံ့မှုကိုပြုလုပ်နိုင်သည်။ အနည်းဆုံးမီဒီယာ၏ ကြားဖြတ်တွေ့ရှိချက်ကို ရွေးကောက်ပွဲမဲဆွယ်ကာလတွင်ကြေငြာလိုက်ပါက မီဒီယာ၏သတင်း ထုတ်ပြန်တင်ပြချက်၏ အရည်အသွေး ကိုလွှမ်းမိုးမည်ဖြစ်သည်။ ပို၍ထိရောက်စွာဆိုလျှင် မီဒီယာ နှင့်မီဒီယာစောင့်ကြည့်ခြင်းသည် အဖွဲ့အစည်း သဏ္ဍန်ဖြင့် မီဒီယာများနှင့်စေ့စပ်ထားပြီးဖြစ်သည်။

မီဒီယာစောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့သည် သူ၏တွေ့ရှိချက်များကိုဒေသ ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် အမျိုးသား ရွေးကောက်ပွဲကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့နှင့်အတူ ကောင်းမျှဝေနိုင်သည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ရွေးကောက်ပွဲသတင်းထုတ်ပြန်မှုမျှတရေးရရှိရန် ဖြစ်သည်။ အချို့သောဖြစ်ရပ်များ ဥပမာ ၁၉၉၉ ခုနှစ် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံတွင် ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်သည် အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့တစ်ခုဖွဲ့ပြီး လိုက်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲမျှတသည့်ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်မဖြစ်ဆိုသည်ကိုသိရှိရန်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာစောင့်ကြည့်ခြင်းသည် နိုင်ငံတကာနှင့်ပြည်တွင်းမီဒီယာများ၏သတင်းအစီရင်ခံချက် များကိုဆန်းစစ်ရန် လိုအပ်သည်။ ထို့အတူ ဆက်စပ်နေသောပြဿနာများနှင့် ရွေးကောက်ပွဲမဲဆွယ် ကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် ဘက်မလိုက်ရေးကြားနေရေးတာဝန်ဝတ္တရားများကိုလေးစားလိုက် နာမှုရှိမရှိဆိုသည်ကို ကိုလည်း အနီးကပ် အကဲဖြတ် ရန်လိုအပ်သည်။ ယင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကိုလုပ်ဆောင် ရန်နည်းလမ်းမျိုးစုံရှိသည်။ စောင့်ကြည့် အကဲဖြတ် နည်းနှစ်နည်း ကိုသုံးလေ့ရှိသည်။ ယင်းတို့မှာ အရေအတွက်သဘောအရခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းနည်းနှင့် အရည်အချင်းသဘောအရခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာ နည်း တို့ ဖြစ်သည်။ (“quantitative analysis” and “qualitative analysis”)

ပထမဦးစွာရိုးရှင်းသည်။ အနည်းဆုံးပြဿနာအနည်းငယ်ရှိနိုင်သည်။ထို့ပြင် ထိတွေ့ရင် ဆိုင်ရမှုကြီးမား သည်။ ယင်းသည် ရွေးကောက်ပွဲသတင်းတင်ပြချက်များကိုလွယ်ကူရိုးရှင်းစွာရေ တွက် တိုင်းတာခြင်း ပင်ဖြစ်သည်။ ပုံစံအားဖြင့်ပါတီအမျိုးမျိုးနှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအမျိုးအစား အမျိုးမျိုး၏အရေအတွက်နှင့် သတင်း တင်ပြမှုကြာရှည်ချိန်တို့ကိုတိုင်းတာရေတွက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ပါတီတစ်ခုအတွက် ပုံနှိပ်မီဒီယာတွင်ရေးသား ဖော်ပြသော သတင်းကော်လံ၏အရှည်မီဒီယာတိုက် ရိုက်ရယူသုံးခြင်းတွင်ပေးထားသောအချိန်အတိုင်းအတာစသည်တို့ဖြစ်သည်။ ပါတီသို့မဟုတ် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးခြင်းစီအတွက်ရရှိသောကိန်းဂဏန်းစုစုပေါင်းသည် ဘက်လိုက်သည်ဟုစွတ်စွဲသောစွတ်စွဲချက်ကိုအကဲဖြတ်မည့်ပထမဦးဆုံးသောစံနှုန်းပင်ဖြစ်သည်။သို့သော် အရေအတွက်အ ရခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ခြင်း သည် သတင်းအစီရင်ခံမှု၏ ရေးသားသောအကြောင်းအရာများနှင့်ပတ်သက်၍ ဖော်ပြနိုင်ခြင်း မရှိပေ။ ထို့အတူ သတင်းအစီရင်ခံခြင်းသည်အပြုသဘောဖြစ်သည်။အဖျက်သဘော ဖြစ်သည်ကိုလည်းမသိရှိနိုင်ချေ။

အားသာချက်ပိုများသောစောင့်ကြည့်ခြင်းနည်းမှာယင်းအကဲဖြတ်ခြင်းအခန်းကဏ္ဍတွင်ပို၍အရေးပါသည်။ အရည်အချင်းအရခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းဆိုသည်မှာ အမည်ပေးထားသည့်အတိုင်း နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် ကိုယ်စားလှယ်များ ရရှိသည့် သတင်းတင်ပြပေးမှုအရည်အသွေးကိုတိုင်းတာခြင်း ဖြစ်သည်။ အရည်အချင်းအရ ဆန်းစစ်ခြင်းသည် သတင်းတွင်ဖော်ပြသောဘာသာစကားအသုံး အနှုန်း နှင့် သတင်းစကား၏ အရည်အချင်း ကိုကြည့်ခြင်းသည် အရေအတွက်အရတိုင်းတာခြင်းကို အရည်အချင်းစစ်ရန်ပင်ဖြစ်သည်။ အရည်အချင်းအရခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာခြင်းသည် သတင်းတင်ပြမှု၏ အကြောင်းချင်းရာကိုကြည့်မည်။ အခြားသောကိုယ်စားလှယ်များ အတွက်သုံး သော ဘာသာ စကား နှင့်နိုင်ငံ့ယှဉ်ဆက်စပ်ကြည့်ခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ ဥပမာ၊ လက်ရှိအစိုးရ၏ကိုယ်စားလှယ်အတွက်သုံး သော ဘာသာစကားသည်အပြုသဘောများဖြစ်ပြီးသူ့အကြောင်းကိုမဖော်ပြတော့ဘဲ အတိုက်အခံ များကိုသာ ဝေဖန်သည့်သဘောများသာပါဝင်နေခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ ပို၍အနုစိတ်ဆိုရလျှင် မီဒီယာ သည် စိတ်ခံစားမှု ပါသည့်စကား လုံးများဖြစ်သည့် (ဘွင်းဘွင်းကြီးပေါ်လာသည်)(ဖော်ထုတ်သည်) ဟူသောစကားလုံးများကို(ပြောသည်)(ဖော်ပြခဲ့သည်) ဟူသောစကားလုံးများအစားအသုံးပြုခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်။ထိုစကားလုံးများသည်ပရိသတ်အားနိုးဆွသည့် သဘော ပါဝင်ပြီးပရိသတ်ကိုလွှမ်းမိုးခြင်း ပြုသည်။မီဒီယာသည် တစ်စုံတစ်ရာသောဂေါဟာရကို သုံးခြင်းအားဖြင့် ဘက်လိုက်မှုကို ဖန်တီး နိုင်သည်။ ဥပမာ- (စွတ်စွဲသည်) ဟူသောဂေါဟာရကို (ဖော်ပြသည်)ဟူသောဂေါဟာရအစားအသုံးပြု ခြင်းမျိုးသည် အထင်အမြင်သေးစေရန်ရည်ရွယ်သည်။ နောက်ဆက်တွဲရလဒ်မှာ စွတ်စွဲခံရသူသည် မယုံကြည် မကိုးစားထိုက်ဟူသောလူမျိုးတွင်အကျိုးဝင်သွားစေသည်။အလားတူပင် အဖျက်သဘော ဆောင်သောအသုံး အနှုန်း ဖော်ပြချက်မျိုးကို မလိုအပ်ဘဲအသေးစိတ်ဖော်ပြခြင်းအားဖြင့်လည်းဖန်တီးနိုင်သည်။ ဥပမာ- သတင်းသမား တစ်ယောက်က ဝေဖန်မှုပြုခဲ့ပုံမှာ တစ်ခုသောစုဝေးပွဲတစ်ခုတွင် (အမှိုက်များချထားခဲ့သည်)ဟုဖော်ပြခဲ့ခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ ထိုအဆင့်မျိုးမီဒီယာစောင့်ကြည့် ခြင်းသည် သင့်တော်သောလေ့ကျင့်သင်ကြားခြင်းမျိုး မရှိဘဲဆောင်ရွက်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

မီဒီယာစောင့်ကြည့်ခြင်းသည် ယေဘုယျပြဿနာပေါင်းများစွာကိုလည်းစိုးရိမ်မှုရှိသင့်သည်။ ဆင်ဆာပြုလုပ် သည့်ပုံရိပ်သည် မည်သည့်ဖြစ်ရပ်ကိုမဆိုအသေးစိတ်အနီးကပ်စစ်ဆေးလေ့လာသင့် သည်။အစိုးရများသည်လည်း မဲဆန္ဒများလိုအပ်သောသတင်းအချက်အလက် နှင့်ယူဆချက်များ စီးဆင်းမှုကို ရပ်တန့် နှောင့်နှေးစေ မည်မည်သည့် အရာကိုမျှမလုပ်သင့်ပေ။ဥပမာ- နိုင်ငံရေးပါတီများ ပြုလုပ်ထားသောကြော်ငြာများကို တားဆီးခြင်း ပိတ်ပင်ခြင်းမျိုး မပြုလုပ်သင့်ပေ။ သတင်းသမားများ ကိုလည်းလွတ်လပ်စွာသတင်းရယူစုဆောင်းတင်ပြခွင့်ပေးရမည်။ မီဒီယာ စောင့်ကြည့်ခြင်း ကလည်းမိမိဘာသာဆင်ဆာဖြတ်တောက်ခြင်းကိုသတိထားရမည်။ ယင်းသည်မီဒီယာ လုပ်ငန်းပိုင်ရှင် များထံ မူလာသောဖိအားများကြောင့်လည်းဖြစ်နိုင်သည်။ ယင်းသည် အစိုးရပြုလုပ်သောဆင်ဆာ လောက် ပြဿနာကြီးထွားနိုင်သည်။ မီဒီယာစောင့်ကြည့်ခြင်းသည် အခြားသောတစ်ယခုအဖွဲ့ အစည်းတစ်ခုခုက ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်စွက်ဖက်ခြင်းကင်းစွာဖြင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းရှိမရှိကိုလည်းဆန်းစစ်ရန်လိုအပ်သည်။ယင်းနှောင့်ယှက်သူများတွင်

င် ပါတီဝင်များ၊လက်နက်ကိုင်ဆောင်ထားသူများနှင့် အကြမ်းဖက်သူများ လည်းပါဝင်နိုင်သည်။ အစိုးရများ သည် နိုင်ငံတကာဥပဒေအရမီဒီယာ လုပ်သားများ၏ လုံခြုံဘေးကင်းရေးကိုအာမခံရမည့်တာဝန်ရှိသည်။ မီဒီယာစောင့်ကြည့်သူများက လည်းအစိုးရသည်ထိုတာဝန်နှင့်ကိုက်ညီမှုရှိမရှိကိုလည်းဆန်းစစ်ရမည်။